

*Izvještaj o poslovanju
DOO "Crnogorski operator tržišta električne energije"
01.01.2015. - 31.12.2015. godine*

SADRŽAJ

I OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU	3
1. Organizaciona struktura društva.....	4
<u>2.</u> Ljudski resursi.....	6
II POSLOVNE AKTIVNOSTI U 2015. GODINI	7
III RAD ODBORA DIREKTORA.....	12
IV FINANSIJSKO POSLOVANJE I REGULATORNI OKVIR.....	12
V ZAKLJUČNI STAVOVI.....	16

I OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Društvo sa ograničenom odgovornošću "Crnogorski operator tržišta električne energije" – Podgorica je energetski subjekt, koji u skladu sa Zakonom o energetici, Licencom, Tržišnim pravilima i međunarodnim propisima, obavlja sljedeće djelatnosti:

1. organizovanje i upravljanje tržištem električne energije i
2. aktivnosti vezane za kupoprodaju električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije, a što, između ostalog, podrazumijeva i prikupljanje naknade za podsticanje te proizvodnje.

Društvo sa ograničenom odgovornošću "Crnogorski operator tržišta električne energije" – Podgorica /u daljem tekstu: Operator tržišta/, osnovano je Odlukom Vlade Crne Gore, koja je donijeta na sjednici održanoj 16. decembra 2010. godine, u skladu sa Zakonom o energetici i Zakonom o privrednim društvima.

Operator tržišta je registrovan kao privredno društvo kod Centralnog registra Privrednog suda u Podgorici 29.07.2011. godine, pod brojem 5-0610998/001, sa sjedištem u Podgorici.

Operator tržišta je nosilac Licence, broj E-013, izdate 26.12.2011. godine od Regulatorne agencije za energetiku /u daljem tekstu: Agencija/.

Osnovni kapital Operatora tržišta iznosi 10.000,00 eura, a predstavlja novčani ulog osnivača društva - Vlade Crne Gore.

Operator tržišta obavlja i sljedeće djelatnosti:

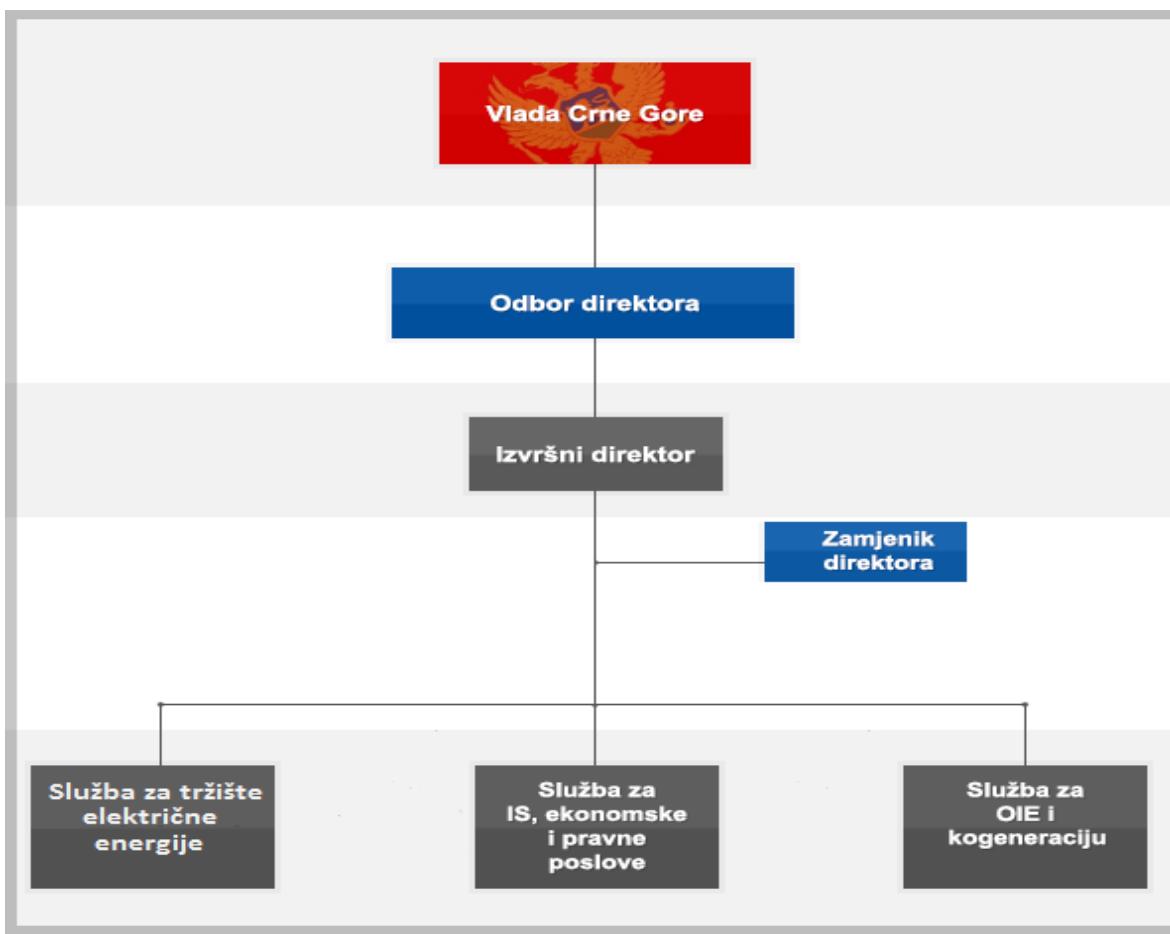
- 1) vodi evidenciju ugovora zaključenih na tržištu električne energije u skladu sa Tržišnim pravilima,
- 2) vrši obračun količinskog odstupanja predaje i prijema električne energije od voznih redova, finansijski obračun i kontrolu finansijskog poravnajanja utvrđenih odstupanja,
- 3) objavljuje informacije koje su potrebne za nesmetano funkcionisanje tržišta i obavljanje energetskih djelatnosti u skladu sa Zakonom na svojoj internet stranici,
- 4) vodi evidenciju o snabdjevačima i krajnjim kupcima i njihovim međusobnim obavezama,
- 5) utvrđuje pravila i postupke za kupovinu i prodaju električne energije,
- 6) zaključuje ugovore o otkupu električne energije sa povlašćenim proizvođačima koji imaju pravo na podsticajnu cijenu,
- 7) zaključuje ugovore sa snabdjevačima i kupcima samosnabdjevačima o kupoprodaji obaveznog proporcionalnog udjela električne energije proizvedene u objektima povlašćenih proizvođača,
- 8) zaključuje i sljedeće ugovore:
  - ugovor o učestvovanju na tržištu električne energije,
  - ugovor o balansnoj odgovornosti,
  - ugovor o finansijskom poravnanju balansnog obračuna
- 9) prikuplja, obračunava i vrši raspodjelu sredstava za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije na proizvodače električne energije iz obnovljivih izvora i visokoefikasne kogeneracije na osnovu zaključenih ugovora,

- 10) daje mišljenje na pravila za primjenu transparentnih postupaka upravljanja zagušenjem i dodjeljivanja prekograničnih kapaciteta za prenos električne energije,
- 11) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i Statutom.

1. ORGANIZACIONA STRUKTURA DRUŠTVA

Organizaciona struktura, sistematizacija radnih mjesta i broj potrebnih izvršilaca za obavljanje djelatnosti organizovanja i upravljanja tržištem električne energije utvrđena je Pravilnikom o organizaciji i Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta DOO "Crnogorski operator tržišta električne energije" – Podgorica.

Slika 1. Organizaciona struktura Operatora tržišta

Organizacionu strukturu Operatora tržišta čine 3 službe:

- Služba za tržište električne energije,
- Služba za informacioni sistem, ekonomske i pravne poslove,
- Služba za obnovljive izvore energije i kogeneraciju.

U **Službi za tržište električne energije** sistematizovani su poslovi za šest izvršilaca. U ovoj Službi trenutno je zaposleno pet izvršilaca: šef službe, glavni inženjer za dugoročno planiranje i razvoj

tržišta, glavni inženjer za izradu kratkoročnih voznih redova, glavni inženjer za obračun prometa električne energije i usluga i ekonomista – samostalni referent za finansijski obračun poravnjanja i fakturisanje.

U okviru Službe se obavljaju sljedeći poslovi:

- obrada zahtjeva za prijem na tržište električne energije i dodjelu statusa nosioca balansne odgovornosti i pripremanje akata po podnijetim zahtjevima (odluke, ugovori),
- Identifikacija, klasifikacija i registracija učesnika na tržištu električne energije (baza podataka),
- evidentiranje bilateralnih ugovora (baza podataka)
- evidentiranje zaključenih ugovora o balansnoj odgovornosti,
- prijem voznih redova nosioca balansne odgovornosti i balansno odgovornih subjekata koji služe za izradu okvirnog vozognog reda (baza podataka),
- provjeravanje voznih redova nosioca balansne odgovornosti i balansno odgovornih subjekata u skladu sa Uputstvom za prijavu i izradu voznih redova,
- izrada okvirnog vozognog reda,
- provjeravanja i verifikacije utvrđenih količinskih odstupanja sa nosiocima balansne odgovornosti i balansno odgovornim subjektima,
- izrada finansijskog obračuna verifikovanih količinskih odstupanja i kontrola finansijskog poravnjanja,
- obavještavanja učesnika na tržištu, Operatora prenosnog sistema, Operatora distributivnog sistema, snabdjevača i kupaca samosnabdjevača o okončanim količinskim i finansijskim obračunima i poravnjanju i dr.

U Službi za obnovljive izvore energije i kogeneraciju sistematizovani su poslovi za tri izvršioca. U ovoj Službi tokom 2015. godine poslove i radne zadatke su obavljali: šef Službe, koji je dipl.el.ing. i ekonomista za obnovljive izvore energije i kogeneraciju. Treće radno mjesto još nije popunjeno. U Službi se obavljaju sljedeći poslovi:

- identifikacija, klasifikacija i registracija korisnika podsticaja za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije tj. povlašćenih proizvođača (baza podataka),
- otkup električne energije od povlašćenih proizvođača i zaključivanje ugovora,
- obračun i raspodjela prikupljenih sredstava za podsticanje proizvodnje iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije povlašćenim proizvođačima,
- zaključivanje ugovora sa snabdjevačima i kupcima samosnabdjevačima radi kupoprodaje proporcionalnog udjela električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije,
- prikupljanje naknade za podsticanje proizvodnje iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije od snabdjevača i kupaca samosnabdjevača,
- izdavanje naloga Regulatornoj agenciji za energetiku za prenos garancija porijekla sa korisničkog računa Operatora tržišta na račun snabdjevača i kupaca samosnabdjevača,
- učestvovanje u utvrđivanju otkupne cijene i naknade za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije i dr.

U Službi za informacione sisteme, ekonomске i pravne poslove sistematizovani su poslovi za šest izvršilaca. U Službi su na kraju 2015. godine bili zaposleni - šef službe, glavni inženjer za sistemsko održavanje hardvera, glavni inženjer za aplikativni softver, odgovorni ekonomista - službenik za javne nabavke, referent za ekonomski poslove i diplomirani pravnik. U okviru Službe obavljuju se sljedeći poslovi:

- koordiniranje i razvijanje djelatnosti upravljanja i razvoja informacionog sistema, uz istovremenu povezanost svih organizacionih djelova Operatora tržišta,
- finansijski obračun prometa električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije,
- poslovi računovodstva i finansijski poslovi,
- poslovi sprovodenja postupka javnih nabavki,
- poslovi praćenja i primjene zakona i drugih propisa,
- poslovi zastupanja Operatora tržišta pred sudovima i drugim organima,
- pravni i kadrovski poslovi,
- odnosi sa Regulatornom agencijom za energetiku i dr.

Van organizacionih jedinica sistematizovani su poslovi: izvršnog direktora koje je upražnjeno od jula 2015. godine, zamjenika izvršnog direktora, PR menadžera i administrativno-tehničkog sekretara.

2. LJUDSKI RESURSI

Operator tržišta, kao privredno društvo koje obavlja specifičnu djelatnost od javnog interesa kao javnu uslugu, te strateškog interesa za funkcionisanje i razvoj tržišta električne energije u Crnoj Gori i podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije, zapošljava stručan kadar koji efikasno obavlja poslove i radne zadatke, uz stalnu edukaciju i usavršavanja, posebno u oblasti primjene zakonskih propisa i međunarodnih standarda i uz adekvatno korišćenje informacionih tehnologija.

Na kraju 2015. godine u Operatoru tržišta je bilo zaposleno 16 izvršilaca, od čega je 14 izvršilaca sa visokim obrazovanjem, jedan sa višim i jedan sa srednjim obrazovanjem.

Tabela br. 1: Podaci o broju zaposlenih u Operatoru tržišta

<i>Kvalifikacija zaposlenih</i>	<i>Broj zaposlenih sa punim radnim vremenom</i>
VSS dipl.el. ing, dipl.ecc, dipl.pravnik	14
VŠS	1
SSS	1
UKUPNO	16

Važećim aktima o organizaciji i sistematizaciji predviđeno je da društvo ima 19 zaposlenih, a stvarno stanje je 16 zaposlenih. Ovo usled toga što Agencija u skladu sa svojim ovlašćenjima, u postupku utvrđivanja i odobravanja regulatorno dozvoljenog prihoda na bazi priznatih opravdanih troškova, procjenjuje

opravdanost postojanja određenih radnih mjesta i u skladu sa tim odobrava prihod. Za 2015. godinu Agencija je odobrila prihod za 16 zaposlenih.

II POSLOVNE AKTIVNOSTI U 2015. GODINI

Od ključnih aktivnosti koje je Operator tržišta sproveo u tokom 2015. godine, ističemo sljedeće:

1. Aktivnosti koje se odnose na organizovanje i upravljanje tržištem električne energije

Može se konstatovati da je Operator tržišta tokom 2015. godine u potpunosti obavio ključne poslove iz oblasti funkcionisanja tržišta električne energije u Crnoj Gori, u skladu sa Zakonom, važećim Tržišnim pravilima i Licencom za djelatnost Operatora tržišta. Broj učesnika na tržištu je u stalnom rastu i na kraju 2015. godine ih je bilo ukupno 43, od čega 35 trgovaca, 6 proizvođača (uključujući i povlašćene proizvođače) i 2 snabdjevača.

Softverska platforma Operatora tržišta u potpunosti i pouzdano obavlja poslove prijema, izrade i razmjene voznih redova, količinski obračun odstupanja predaje i prijema električne energije od voznih redova i finansijski obračun utvrđenih količinskih odstupanja.

Aktivnosti koje su se tokom 2015. godine sprovodile na primjeni balansnog mehanizma su rezultirale finansijskim poravnanjem balansnog obračuna svih balansno odgovornih subjekata i nosioca balansne odgovornosti. Posebno treba istaći da tokom 2015. godine nije bilo prigovora balansno odgovornih subjekata i nosioca balansne odgovornosti na količinske i finansijske obračune koje je sprovodio Operator tržišta. Isto je izuzetno značajno, jer, uz ostalo, najbolje ilustruje kompetentnost Operatora tržišta u oblasti primjene balansnog mehanizma (količinski obračun odstupanja, finansijski obračun i poravnanje i podmirenje troškova balansiranja prenosnog sistema električne energije Operatoru prenosnog sistema), a istovremeno govori o kvalitetu i performansama softverske aplikacije. Ono što se ne bi moglo ocijeniti apsolutno pozitivnom ocjenom, kada je u pitanju ispunjavanje obaveza od strane učesnika na tržištu električne energije - balansno odgovornih subjekata, je odnos DOO "Montenegro Bonus" Cetinje u svojstvu licenciranog snabdjevača Kombinata aluminijuma Podgorica. Zadnji kvartal 2015. godine je, u tom smislu, bio obilježen sa nedopustivo velikim količinskim odstupanjima (značajna neusaglašenost kupljene količine enektrične energije sa potrošnjom), što je prouzrokovalo i velike finansijske obaveze koje nisu redovno izmirivane i stvarale su probleme Operatoru tržišta u izmirenju njegovih finansijskih obaveza. Kompletna naplata finansijskih sredstava proisteklih iz primjene balansnog mehanizma je obavljena tokom maja 2016. godine. Dijelom zbog prethodno navedenih problema, a dijelom i zbog odredbi tada važeće Metodologije za utvrđivanje cijena i uslova za pružanje pomoćnih i sistemskih usluga i usluga balansiranja prenosnog sistema električne energije (Odbor Agencije je na sjednici od 21. jula 2015. godine donio novu Metodologiju) i odredbi važećih Tržišnih pravila (u postupku je donošenje novih Tržišnih pravila), na kraju 2015. godine, nakon izvršenog obračuna odstupanja i sprovedenog sistema finansijskog poravnjanja, preostala su novčana sredstava proistekla iz primjene balansnog mehanizma u iznosu od 325,536 €. Ova novčana sredstva će u skladu sa nalogom Agencije i članom 34 stav 4 Metodologije za utvrđivanje cijena i uslova za pružanje pomoćnih i sistemskih usluga i usluga balansiranja prenosnog sistema električne energije biti uplaćena na račun Operatora prenosnog sistema - Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD Podgorica.

2. Funkcionalnost informacionog sistema

Hardverski i softverski resursi Operatora tržišta na kraju 2015. godine su:

- 1) dvadeset osam radnih stanica,
- 2) šest štampača;
- 3) eksterni HDD, StoreJet Transcend USB Device od 1TB,
- 4) LAN switch, DMZ switch, firewall,
- 5) 2 fizička servera: „COTEE“ (Principal server) i „xenserver-backup“ (Mirror server),
- 6) 4 virtuelna servera (MOAPP, MODB, MOAPP_REZ, MODB_REZ), koji su instalirani na dva fizička servera iz prethodne tačke.

Na „COTEE“ (Principal) fizičkom serveru se nalaze dvije Windows Server 2008 R2 Standard virtuelne mašine:

Aplikativni server (MOAPP virtuelna mašina)

Softverska osnova, koja obezbeđuje okruženje za pokretanje aplikacije i uslove za efikasno izvršavanje procesa koji su sastavni dio aplikacije. Server se ponaša kao virtuelna mašina za pokretanje aplikacija, sa jedne strane upravlja konekcijama prema bazi podataka, a sa druge strane konekcijama prema klijentima.

Server baze podataka (MODB virtuelna mašina)

Obezbeđuje standardnu infrastrukturu za upravljanje relacionim bazama podataka i transakcijama u bazi. Microsoft SQL Server kao baza podataka, predstavlja softver čija je osnovna funkcija da skladišti i preuzima podatke na zahtjev aplikacije (aplikativnog softvera).

Na „xenserver-backup“ (Mirror) fizičkom serveru se nalaze dvije Windows Server 2008 R2 Standard virtuelne mašine: MOAPP_REZ I MODB_REZ.

„COTEE“ (Principal) i „xenserver-backup“ (Mirror) serveri rade u potpunoj redundansi i na taj način obezbeđuju visoku dostupnost i neprestan rad informacionog sistema u slučaju eventualnog kvara na Principal serveru. Rad servera u redundansi, kontinuiran paralelan rad i uslovi za besprekidno napajanje električnom energijom hardverske infrastrukture su aksiom za siguran rad informacionog sistema, koji je ispoštovan.

Na sve četiri virtuelne mašine je instaliran operativni sistem Windows Server 2008 R2 (Standard edition). Postojeći resursi obezbeđuju stabilnu funkcionalnost i pouzdanost rada osnovne aplikacije Operatora tržišta. Kontinuiran rad na osavremenjavanju IT kapaciteta je dio stalne pažnje i aktivnosti menadžmenta i zaposlenih društva.

Web stranica www.cotee.me nastavlja da doprinosi transparentnosti rada Operatora tržišta.

3. Razvoj kadrovskih potencijala društva

Broj zaposlenih tokom 2015. godine bio je 16 izvršilaca. Kadrovski kapacitet društva je djelimično zaokružen. Radi se o stručnom i posvećenom kadru koji je u svim organizacionim cjelinama društva ostvario planove rada. Tokom godine je nastavljen aktivan rad na stručnom usavršavanju zaposlenih, posebno iz oblast informacionih tehnologija i svi zaposleni koji su bili na programima obuke i usavršavanja su uspješno položili stručne ispite.

Strategija formiranja kadrovskog potencijala uz kontinuiranu edukaciju, ne samo da daje rezultat nego obezbeđuje Operatoru tržišta dugoročnu kompetentnost za funkcionisanje i u narednom periodu. Istimemo da sa osnivanjem društva nismo imali niti jednog informatičara, pravnika,

kompetentan kadar za računovodstvo i finansije, ovlašćenog službenika za javne nabavke, a na kraju 2015 godine smo za sve te poslovne funkcije već imali respektabilan kadrovski potencijal.

Operator tržišta očekuje da će Regulatorna agencija za energetiku, u postupku utvrđivanja i odobravanja regulatorno dozvoljenog prihoda za 2017. godinu, uvažiti potrebu za zaokruživanjem kadrovskog kapaciteta iskazanog u aktima društva.

4. Obnovljivi izvori električne energije – povlašćeni proizvođači

Zakon o energetici i Tržišna pravila definišu obaveze Operatora tržišta u funkciji operacionalizacije Strategije razvoja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije. Formirali smo kompletну prateću infrastrukturu i potrebnu dokumentacionu osnovu da i ova značajna funkcija može uspješno da se realizuje.

Tabela br 2: Registr povlašćenih proizvođača u 2015. godini

Tabela br. 3: Ostvarena proizvodnja u objektima povlašćenih proizvođača tokom 2015. godine

PROIZVODNJA POVLAŠĆENIH PROIZVODAČA U 2015. GODINI															
	JANUAR	FEBR.	MART	APRIL	MAJ	JUN	JUL	AVG.	SEP.	OKT.	NOV.	DEC.	UKUP. (kWh)	CLJ. (e/kWh)	UKUPNO (€)
JEZERŠTICA	97.020	57.780	67.935	164.565	192.270	167.475	99.495	33.196	10.845	96.045	89.400	107.130	1.183.156	10,37	122.658
BISTRICA					913.207	886.071	417.291	117.118	82.891	616.773	1.123.924	846.258	5.003.533	8,94	447.291
ORAH					293.497	395.630	296.160	70.341	22.445	175.244	170.101	153.849	1.577.267	10,44	164.667
RMUŠ					147.181	212.520	114.218	10.551	6.612	85.955	74.474	58.592	710.103	10,44	74.135
SPALEVIĆI					186.650	230.551	156.151	32.884	9.222	73.150	69.928	66.522	825.058	10,44	86.136
VRELO							75.622	68.950	49.000	247.100	201.600	205.450	847.722	10,44	88.502
BRADAVEC											133.530	202.905	336.435	10,44	35.124
UKUPNO	97.020	57.780	67.935	164.565	1.732.805	1.892.247	1.158.937	333.040	181.015	1.294.267	1.862.957	1.640.706	10.483.274		1.018.512

Zaključeni su ugovori o kupoprodaji proporcionalnog udjela električne energije sa dva snabdjevača, uspostavljen je sistem prenosa garancija porijekla (Agencija) i sistem pratećih finansijskih transakcija.

U skladu sa zakonskom obavezom tokom 2015. godine je od povlašćenih proizvođača otkupljena električna energija u ukupnoj vrijednosti od 1.018.512 €.

Tabela br. 4: Učešće snabdjevača u otkupu električne energije iz OIE od povlašćenih proizvođača po mjesecima tokom 2015. godine

OTKUP SNABDJEVAČA U 2015. GODINI									
	PROIZ.EEL.EN. POVL.POIZVOD. (kWh)	POND. MJ. CIJENA (€/kWh)	EPCG %	PROP.UDIO EPCG (kWh)	VRIJEDNOST EPCG (€)	M.BONUS %	PROP.UDIO M.BONUS (kWh)	VRIJEDNOST M.BONUS (€)	UKUPNA VRIJEDNOST (€)
JANUAR	97.020,00	0,10367	76,38	74.103,88	7.682,35	23,62	22.916,12	2.375,71	10.058,06
FEBRUAR	57.780,00	0,10367	78,45	45.328,41	4.699,20	21,55	12.451,59	1.290,86	5.990,05
MART	67.935,00	0,10367	79,88	54.266,48	5.625,81	20,12	13.668,52	1.417,02	7.042,82
APRIL	164.565,00	0,10367	79,70	131.158,31	13.597,18	20,30	33.406,70	3.463,27	17.060,45
MAJ	1.732.804,00	0,09641	78,23	1.355.572,57	130.692,38	21,77	377.231,43	36.369,33	167.061,71
JUN	1.892.247,00	0,09731	75,24	1.423.726,64	138.541,54	24,76	468.520,36	45.591,29	184.132,83
JUL	1.158.936,00	0,09893	78,23	906.635,63	89.697,61	21,77	252.300,37	24.961,23	114.658,83
AVGUST	333.040,00	0,09905	73,67	245.350,57	24.302,11	26,33	87.689,43	8.685,69	32.987,79
SEPTEMBAR	181.015,00	0,09749	77,55	140.377,13	13.684,68	22,45	40.637,87	3.961,59	17.646,27
OKTOBAR	1.294.267,00	0,09720	78,70	1.018.588,13	99.001,99	21,30	275.678,87	26.794,69	125.796,68
NOVEMBAR	1.862.957,00	0,09531	78,36	1.459.830,99	139.140,05	21,64	403.126,01	38.422,92	177.562,97
DECEMBAR	1.640.707,00	0,09661	76,70	1.258.369,77	121.574,78	23,30	382.337,23	36.938,72	158.513,50
UKUPNO	10.483.273,00		77,39	8.113.308,50	788.239,67	22,61	2.369.964,50	230.272,32	1.018.511,98

5. Međunarodna saradnja

Saradnja sa Borzen-om (slovenački operator tržišta električne energije) je nastavljena i tokom 2015. godine ali smanjenim intenzitetom. Potpisivanje Memoranduma nam je omogućilo da sa respektabilnim partnerom iz EU razmjenjujemo iskustva i znanja koja su od suštinske važnosti sa aspekta dinamike usvajanja najbolje prakse i standarda poslovanja. Posebno su nam dragocjena slovenačka iskustva u funkcionisanju balansnog mehanizma i sistema podsticaja priovzvodnje električne energije u objektima povlašćenih proizvođača. Operator tržišta je kroz duži vremenski period intenzivno radio na stvaranju uslova za uspostavljanje strateške saradnje sa Deutsche Börse Group (DBAG), međutim još uvjek nije došlo do realizacije.

Takođe, tokom 2015. godine su ostvarivani kontakti i komunikacija sa hrvatskim operatorom tržišta (HROTE) čime je otvorena mogućnost ali ne i ostvarena konkretnija saradnja. Inicijalni kontakt sa Operatorom tržišta u Slovačkoj je bio i jedina aktivnost sa tim operatorom. Značajno smo participirali u radu Energetske zajednice sa veoma afirmativnim stavovima o radu Operatora

tržišta, kao i na savjetovanjima crnogorskog komiteta CIGRE i nacionalnih komiteta CIGRE zemalja u okruženju, gdje su naši radovi izuzetno pozitivno tretirani, a posebno naša IT aplikacija. Predstavnik Operatora tržišta je u okviru crnogorskog komiteta CIGRE predsjedavajući studijskog komiteta C5 - Tržište električne energije i deregulacija.

Predstavnici COTEE-a participiraju i u radu Radne grupe za poglavlje 15 – Energetika za pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji.

6. Aktivnosti na izradi novog Zakona o energetici

Operator tržišta je aktivno učestvovao u izradi novog Zakona o energetici sa Ministarstvom ekonomije, Regulatornom agencijom za energetiku, CGES-om, Elektroprivredom i drugim učesnicima. Naši predstavnici su učestvovali u svim ključnim aspektima izrade novog Zakona sa posebnim osvrtom na definisanje statusa, prava i obaveza Operatora tržišta (uključujući balansni mehanizam, obnovljive izvore energije i visokoefikasne kogeneracije i drugo). Novi Zakon o energetici je usvojen u Skupštini Crne Gore 29.12.2015. godine.

Pored rada na Zakonu o energetici dodatno smo bili angažovani i na kreiranju pratećih podzakonskih akata – uredbi koje precizno definišu pojedine aspekte funkcionisanja elektroenergetskog sektora.

III RAD ODBORA DIREKTORA

Odbor direktora je, u 2015.godini, održao 8 sjednica na kojima su razmatrani materijali iz njegove nadležnosti, u skladu sa Statutom Društva, između ostalog: usvajanje godišnjeg programa rada i finansijskog plana, uz saglasnost osnivača, utvrđivanje predloga godišnjeg izvještaja o poslovanju Društva sa izvještajem nezavisnog revizora, koji je usvojio osnivač, kao i druga pitanja koja su stvarala uslove za nesmetan rad i funkcionisanje Društva. Takođe, zbog isteka mandata i odlaska u penziju izvršnog direktora Društva, Odbor direktora je, u skladu sa Statutom Društva, odredio lice koje će obavljati te poslove – zamjenika izvršnog direktora, do izbora izvršnog direktora u skladu sa propisima.

Pored navedenog, Odbor direktora je tokom 2015.godine razmatrao i niz pitanja koja se odnose na tekuće poslovanje Društva, u segmentu finansija, praćenje realizacije propisima utvrđenih obaveza i drugih pitanja koja se odnose na aktuelnu problematiku u vezi sa radom Društva.

IV FINANSIJSKO POSLOVANJE I REGULATORNI OKVIR

Na osnovu Zakona o energetici, Regulatorna agencija za energetiku ima nadležnost i obavezu da odredi regulatorno dozvoljeni prihod i tarife, koji obezbjeđuju ekonomsku održivost Operatora tržišta kao energetskog subjekta.

Poslovanje Operatora tržišta tokom 2015. godine može se posmatrati kroz regulatorni period koji je podijeljen na dva dijela - period od 01.01.2015. do 31.07.2015. godine i period od 01.08.2015. do 31.12.2015. godine. Agencija je u skladu sa Odlukom o odobravanju naknade za rad Crnogorskog operatora tržišta električne energije doo Podgorica za period 01.08.2012. – 31.07.2015. godine, br.12/1075-20, donijela Odluku o utvrđivanju iznosa korekcije naknade za rad COTEE-a, br. 14/1267-9, od 03.07.2014. godine i Odluku o odobravanju tabela sa iznosima cijena korekcija, br. 14/265-21, od 11.07.2014.godine, kada je jedinična naknada za rad Operatora tržišta umanjena za 0,0012 €c/kWh. Na sjedinci održanoj 29. juna 2015. godine Odbor

Agencije je donio Odluku (broj 15/2055-1) o utvrđivanju privremene naknade za rad Crnogorskom operatoru tržišta električne energije DOO Podgorica koja je za poslednjih pet mjeseci 2015. godine ostala ista - 0,0149 €c/kWh (od 01.08.2015. do 31.12.2015. godine).

Važno je istaći da je Operator tržišta 100% regulisana djelatnost, odnosno da mu ukupan prihod u cijelosti utvrđuje i odobrava Agencija.

1. Osnova za sastavljanje finansijskih iskaza

Operator tržišta vodi računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske iskaze u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore ("Sl.list CG", br.69/05, 80/08 i 32/11) i na osnovu Uredbe o neposrednoj primjeni Međunarodnih računovodstvenih standarda ("Sl.list CG", br.69/02), po kojima se od 01.01.2003. godine u Crnoj Gori primjenjuju svi Međunarodni računovodstveni standardi ("MRS").

Finansijski iskazi sastavljeni su po načelu istorijskog troška, odnosno nabavne vrijednosti i cijene koštanja.

Podaci u Izveštaju za 2015. godinu iskazani su u Eurima.

2. Bilans uspjeha

Operator tržišta je u 2015. godini ostvario poslovni prihod u iznosu od 612.018 € koji se sastoji od prihoda od prodaje (569.447 €) i ostalih poslovnih prihoda (42.571 €).

Prihode od prodaje čine prihodi koji su nastali po osnovu pružanja usluga organizovanja i upravljanja tržištem električne energije (508.027 €) kao i prihodi po osnovu isporučene električne energije za potrebe podmirenja konzuma (61.420 €).

Pored navedenog, ostali poslovni prihodi koji ukupno iznose 42.571 €, najvećim dijelom (42.559 €) utvrđeni su po osnovu amortizacije softverske aplikacije koja je preko donacije dobijena od kompanije „Korona“ iz Ljubljane, imajući u vidu da se amortizacija na osnovna sredstva dobijena putem donacije iskazuje i kao prihod i kao trošak.

Trošak materijala i energije je ostvaren u iznosu od 5.185 € (od čega se na troškove materijala odnosi 2.805 €, dok se na troškove goriva i energije odnosi 2.380 €).

Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda u ukupnom iznosu od 362.672 € odnose se na :

- Troškove bruto zarada zaposlenih (268.177 €). Prosječan broj zaposlenih za 2015.godinu iznosi 16.

- Troškove poreza i doprinosa redovno zaposlenih na teret poslodavca (34.280 €)

- Troškove naknada članovima Odbora direktora sa svim pripadajućim porezima i doprinosima (16.544 €)

- Troškove ugovora o djelu sa svim pripadajućim porezima i doprinosima (2.819 €)

- Ostale ličnih rashoda i naknada sa svim pripadajućim porezima i doprinosima u iznosu od 40.852 € koji se najvećim dijelom odnose na troškove otpremnina (14.844 €) zimnice (8.694 €), naknade troškova prevoza na radno mjesto i sa radnog mjesta (5.474 €),troškova dnevnicu u inostranstvu (1.699 €) kao i ostalih naknada po raznim osnovama u ukupnom iznosu od 6.956 €.

Ostali poslovni rashodi u iznosu od 84.923 € najvećim dijelom se odnose na troškove održavanja softverske aplikacije u iznosu od 22.000, troškove zakupa poslovnog postora 31.912 €, troškova transportnih usluga u iznosu od 9.047 €, troškove platnog prometa 3.961 €, troškove seminara i kongresa 1.972 €, troškova savjetovanja 2.000 €, troškove revizije 1.313 €, troškove licence

Regulatorne agencije 3.331 €, troškove reprezentacije u zemlji 1.681 €, troškove reklame i propagande 1.114 €.

Troškovi amortizacije i rezervisanja sastoje se od :

- Troškova amortizacije nematerijalne imovine (40.643 €)
- Troškova amortizacije materijalne imovine (6.427 €)

Finansijski prihodi iznose 351 €.

Ostali prihodi iznose 3.814.314 € i odnose se na prihode po osnovu finansijskog poravnanja utvrđenih količinskih odstupanja balansno odgovornih subjekata u iznosu 2.794.418 €, prihode po osnovu otkupa električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije 1.018.512 €, prihode od smanjenja obaveza 816 € i prihode iz prethodnog izvještajnog perioda u iznosu od 568 €.

Ostali rashodi u iznosu 3.487.394 € odnose se na rashode po osnovu finansijskog poravnanja u iznosu od 2.468.882 (obezbjedenja el.energije za balansiranje sistema 877.881 €, povraćaja po osnovu balansnog mehanizma 1.298.546 kao i ostvarenih odstupanja 292.455 €) i rashoda po osnovu preuzete električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora 1.018.512 €

Finansijski iskazi na kraju 2015. godine iskazuju neto dobit od 399.772 €.

Međutim, imajući u vidu da je djelatnost Operatora tržišta apsolutno regulisana djelatnost, što znači da Agencija odobrava regulatorno dozvoljeni prihod, dobit iskazana po računovodstvenim standardima ne pripada Operatoru tržišta, već će ista biti tretirana u skladu sa obvezama koje utvrđuje Agencija i korekcijama regulatorno dozvoljenog prihoda za narednu godinu.

Tabela 5: Bilans uspjeha Operatora tržišta za period 01.01.2015. - 31.12.2015. godine

PRIHODI

1. Prihodi po osnovu organizovanja i upravljanja tržištem el. energije	508.027
2. Prihodi po osnovu isporučene energije za konzum	61.420
3. Ostali poslovni prihodi	42.571
Poslovni prihodi	612.018

RASHODI

1. Trošak materijala i energije	(5.185)
Troškovi materijala	(2.805)
Troškovi goriva i energije	(2.380)
2. Trošak zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(362.672)
Troškovi bruto zarada zaposlenih	(268.177)
Troškovi naknada članovima Odbora direktora	(16.544)
Troškovi ugovora o djelu	(2.819)
Troškovi poreza i doprinosa na teret poslodavca	(34.280)
Ostali lični rashodi i naknade	(40.852)
3. Troškovi amortizacije i rezervisanja	(47.070)
4. Ostali poslovni rashodi	(84.923)
Poslovni rashodi	(499.850)
Poslovni rezultat	112.168
Finansijski rezultat	351
Finansijski prihodi	351

Finansijski rashodi	-
Rezultat iz ostalih aktivnosti	326.920
Ostali prihodi	3.814.314
Ostali rashodi	(3.487.394)
Poreski rashod perioda	(39.667)
Tekući porez na dobit	(41.416)
Odloženi poreski prihodi perioda	1.749
NETO DOBIT	399.772

3. Bilans stanja

U ukupnoj aktivi stalna imovina na 31.12.2015. godine iznosi 71.890 €, od čega se iznos od 51.271 € odnosi na vrijednost nematerijalnih ulaganja (licence i softverske aplikacije) dok se iznos od 20.619 € odnosi na vrijednost računarske i kancelarijske opreme. Obrtna imovina iznosi 1.868.718 € i odnosi se na potraživanja iz poslovnih odnosa u iznosu od 522.047 € (potraživanja od kupaca u zemlji 520.831 €, potraživanja od kupaca u inostranstvu 1.143 € i potraživanja za kamatu 73 €), gotovinu i gotovinske ekvivalente u iznosu od 673.549 €, porez na dodatu vrijednost i AVR 673.122€ (razgraničena potraživanja za fakture datirane na 2016.godinu a odnose se na 2015.godinu u iznosu od 672.693 i ostala AVR 429 €).

Kada je riječ o pasivi, u okviru kapitala osnivački kapital Društva iznosi 10.000,00 € i predstavlja novčani ulog Osnivača - Vlade Crne Gore, a koji je uplaćen na osnovu Odluke o osnivanju na neodređeno vrijeme društva sa ograničenom odgovornošću za organizovanje i upravljanje tržištem električne energije, dok neraspoređena dobit kumulativno iznosi 713.267 € (neto dobit za 2015. godinu iznosi 399.772 €). Odložene poreske obaveze sa stanjem na 31.12.2015. iznose 929 €. Kratkoročne obaveze sveukupno iznose 1.216.412 € i odnose se na obaveze iz poslovanja u iznosu od 777.676 € - obaveze prema dobavljačima u zemlji, ostale kratkoročne obaveze i PVR u iznosu od 386.108 € (fakture datirane na 2016.godinu a koje se odnose na 2015.godinu u iznosu od 333.299 €, kao i odložene prihode po osnovu donacija 52.809 €), obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednosti u iznosu od 12.028 € i obaveze po osnovu poreza na dobit utvrđenog za 2015.godinu u iznosu od 40.600 €.

Tabela 6: Bilans stanja Operatora tržišta na dan 31.12.2015. godine.

AKTIVA	€
I Stalna imovina	71.890
1. Nematerijalna ulaganja (računarski programi i licence)	51.271
2. Nekretnine postrojenja i oprema (računarska i kancelarijska oprema)	20.619
II Obrtna sredstva	1.868.718
3. Kratkoročna potraživanja iz poslovnih odnosa	522.047
4. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	673.549
5. Porez na dodatu vrijednost i AVR	673.122
Ukupno aktiva	1.940.608

PASIVA	
I Kapital	723.267
1. Osnovni kapital	10.000
2. Neraspoređena dobit	713.267
Neraspoređena dobit 2011.g.	17.291
Neraspoređena dobit 2012.g.	71.846
Neraspoređena dobit 2013.g.	98.678
Neraspoređena dobit 2014.g.	125.680
Dobit za 2015.godinu	399.772
II Odložene poreske obaveze	929
III Kratkoročna rezervisanja i kratkoročne obaveze	1.216.412
Obaveze iz poslovanja	777.676
Ostale kratkoročne obaveze i PVR	386.108
Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost	12.028
Obaveze po osnovu poreza na dobit	40.600
Ukupno pasiva	1.940.608

V ZAKLJUČNI STAVOVI

Operator tržišta je i tokom 2015. godine uspješno obavljao djelatnost, u skladu sa Zakonom o energetici, Licencom, Tržišnim pravilima i drugim propisima. Ovi rezultati su postignuti iako Operator tržišta još uvijek nije kadrovski i tehnički u potpunosti zaokružena cjelina i nema obezbijeđen sopstveni prostor za rad.

Softver za dostavljanje voznih redova (programa rada) učesnika na tržištu i izradu okvirnih voznih redova je pokazao svoju punu operativnost i pouzdanost. Dosadašnje iskustvo je pokazalo da je aplikacija nadmašila očekivanja i izvjesno se radi o platformi koja je dobra osnova za razvoj novih servisa Operatora tržišta, a za koje poslove su već osposobljeni izvršioci u službama Operatora tržišta.

Sistem obračuna količinskog odstupanja, finansijski obračun utvrđenih odstupanja i finansijsko poravnanje, tokom 2015. godine je funkcionalo na zadovoljavajući i očekivani način. Funkcionisanje balasnog mehanizma podrazumijeva stalnu komunikaciju i koordinaciju Operatora tržišta, Operatora prenosnog sistema, dva snabdjevača i Operatora distributivnog sistema. Takođe, u slučajevima prepoznavanja pojave određenih devijacija (najčešće usled neuobičajenog ponašanja balansno odgovornih subjekata i nosioca balansne odgovornosti i nepoštovanja procedura, a rjeđe uslijed neadekvatne ili nedovoljno precizne norme) ostvarivana je komunikacija sa Regulatornom agencijom za energetiku i preduzimane su radnje na otklanjanju uzroka pojave devijacija.

Osnovni princip rada elektroenergetskog sistema - potreba da isti mora biti izbalansiran (proizvedena i nabavljena električna energija mora biti u balansu sa potrošenom i isporučenom), predstavlja jedan veoma složen mehanizam koji je dobro funkcionalao tokom 2015. godine. Ta naša funkcija je suštinski javna usluga, koju je uz ostale subjekte, kompetentno i dominantno realizovao Operator tržišta.

Sve naše obaveze po osnovu otkupa električne energije od povlašćenih proizvođača su izvršavane uredno i redovno. Ukupan iznos za otkup električne energije iz obnovljivih izvora energije iznosi je 1,018,522 €. Značajno je da smo stvorili sve pretpostavke za funkcionisanje mehanizma otkupa električne energije od povlašćenih proizvođača i sa aktuelnim snabdjevačima zaključili ugovore o kupoprodaji proporcionalnog udjela, uz razrađen sistem garancije porijekla (dokaz o porijeklu energije). Takođe, uspješno smo sproveli mehanizam obezbjeđenja naplate kroz bankarske garancije izdate u korist Operatora tržišta za ovu namjenu.

Iskustvo u dosadašnjem radu Operatora tržišta, imajući u vidu da se radi o specifičnoj djelatnosti i aktivnostima koje su po prvi put primjenjivane u Crnoj Gori, omogućio je da se predstavnici Operatora tržišta aktivno uključe u izradu novog Zakona o energetici. Predlozi i stavovi predstavnika Operatora tržišta su od strane stručnog konsultanta Energetske zajednice, kao i predstavnika Sekretarijata Energetske zajednice afirmativno ocijenjeni i podržani.

Operator tržišta je integriran kao punopravni energetski subjekat, kako na internom tako i na eksternom planu, a takođe predstavnici Operatora tržišta učestvuju u radu radne grupe u pregovaračkom poglavlju 15 – Energetika.

U kontinuitetu, već uspostavljenu saradnju unapređujemo sa Agencijom, OPS-om, ODS-om, snabdjevačima, kao i sa Privrednom komorom Crne Gore i drugim subjektima.

Važan princip Operatora tržišta je pružanje svih relevantnih informacija i objavljivanje aktuelnosti, što se u kontinuitetu ostvaruje preko internet stranice društva.

Rezultati rada koji su postignuti u 2015. godini predstavljaju i aktivan odnos članova Odbora direktora društva, koji su sa svoje strane podržali i obezbijedili da se ostvaruju dalji razvojni planovi Operatora tržišta.

Na kraju protekla godina se može ocijeniti kao uspješna poslovna godina sa aspekta ispunjavanja Zakonom, Tržišnim pravilima i Licencom propisanih obaveza Operatora tržišta i ostvarenih finansijskih parametara poslovanja.

Broj: 521
Podgorica, 08. 06. 2016. godine

DOO "Crnogorski operator
tržišta električne energije"-Podgorica
Odbor direktora
Broj: 645
Podgorica, 19. jul 2016.godine

Na osnovu člana 23 stav 2 alineja 6 Statuta DOO "Crnogorski operator tržišta električne energije" – Podgorica ("Službeni list CG", br. 13/11, 60/11 i 39/15), Odbor direktora Društva, na sjednici održanoj 19.jula 2016. godine, donio je -

ODLUKU

1. Utvrđuje se Predlog finansijskih iskaza Društva sa ograničenom odgovornošću „Crnogorski operator tržišta električne energije” – Podgorica, za period 01.01.-31.12.2015.godine.
2. Predlog finansijskih iskaza iz tačke 1 ove odluke, sa Izvještajem o izvršenoj reviziji, dostavlja se Vladi Crne Gore, radi usvajanja.
3. Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

FINANSIJSKI ISKAZI ZA 2015.GODINU

D.O.O. „ CRNOGORSKI OPERATOR TRŽIŠTA ELEKTRIČNE
ENERGIJE „

- Iskaz o ukupnom rezultatu / Bilans uspjeha/
- Iskaz o finansijskoj poziciji / Bilans stanja /
- Statistički aneks
- Obračun amortizacije osnovnih sredstava

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU /BILANS USPJEHA/

u periodu od 01.01.2015 do 31.12.2015 godine

BROJ ISKAZA: 27750/2015

Popunjava pravno lice	
Matični broj: 02849097	Šifra djelatnosti: 4618
Popunjava: Boško Nilević	

Naziv: DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOSTU "CRNOGORSKI OPERATOR TRŽIŠTA ELEKTRIČNE ENERGIJE " - PODGORICA
Sjedište: BULEVAR SVETOG PETRA CETINJSKOG BR.120 ,

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	I. POSLOVNI PRIHODI (202 do 206)	201		612018	603274
60, 61	1. Prihodi od prodaje	202		569447	554998
62	2. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	203			
630	3. Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	204			
631	4. Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	205			
64 i 65	5. Ostali poslovni prihodi	206		42571	48276
	II. POSLOVNI RASHODI (208 do 212)	207		499850	452508
50	1. Nabavna vrijednost prodate robe	208			
51	2. Troškovi materijala	209		5185	5708
52	3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	210		362672	314589
54	4. Troškovi amortizacije i rezervisanja	211		47070	45901
53 i 55	5. Ostali poslovni rashodi	212		84923	86310
	A. POSLOVNI REZULTAT (201-207)	213		112168	150766
66	I. FINANSIJSKI PRIHODI	214		351	608
56	II. FINANSIJSKI RASHODI	215			928
	B. FINANSIJSKI REZULTAT (214 - 215)	216		351	-320
67, 68, 691 i 692	I. OSTALI PRIHODI	217		3814314	3518545
57, 58, 591 i 592	II. OSTALI RASHODI	218		3487394	3530347
	C. REZULTAT IZ OSTALIH AKTIVNOSTI (217-218)	219		326920	-11802
	D. REZULTAT IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA (213+216+219)	220		439439	138644
690 - 590	E. NETO REZULTAT POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	221			
	F. REZULTAT PRIJE OPOREZIVANJA (220+221)	222		439439	138644

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	G. DRUGE STAVKE REZULTATA /POVEZANE SA KAPITALOM/ (224 do 228)	223			
	1. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	224			
	2. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja	225			
	3. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu učešća u kapitalu pridruženih društava	226			
	4. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu aktuarskih dobitaka (ili gubitaka) u vezi sa definisanim planovima penzionih naknada	227			
	5. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu hedžinga tokova gotovine	228			
	H. PORESKI RASHOD PERIODA (230+231)	229		-39667	-12964
721	1. Tekući porez na dobit	230		-41416	-13607
722	2. Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda	231		1749	643
	I. NETO REZULTAT (222+223-229)	232		399772	125680
	J. ZARADA PO AKCIJI				
	1. Osnovna zarada po akciji	233			
	2. Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji	234			

Obrazac uskladen sa članom 3 Zakona o računovodstvu i reviziji ("Sl. list CG" broj 80/08) i IV Direktivom EU.

U Podgorici

Dana 29.03.2016

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih iskaza

Boško Nikolić
Boško Nikolić

Odgovorno lice

Yojislav Srdanović
Yojislav Srdanović

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
223	2. Potraživanja za više plaćeni porez na dobitak	019			
23 minus 237	3. Kratkoročni finansijski plasmani	020			
24	4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	021		673549	406111
27 i 28 osim 288	5. Porez na dodatu vrijednost i AVR	022		673122	399881
	F. UKUPNA AKTIVA (001+002+013+014+015)	023		1940608	1029123
	PASIVA				
	A. KAPITAL (102 do 109)	101		723267	323495
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102		10000	10000
31	II. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	103			
32	III. REZERVE	104			
330, 331 i 333	IV. POZITIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOZIVIH ZA PRODAJU	105			
332 i 334	V. NEGATIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOZIVIH ZA PRODAJU	106			
34	VI. NERASPOREDJENA DOBIT	107		713267	313495
35	VII. GUBITAK	108			
237	VIII. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE I OTKUPLJENI SOPSTVENI UDJELI	109			
	B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE (111+112)	110			
40(dio)	I. DUGOROČNA REZERVISANJA	111			
41	II. DUGOROČNE OBAVEZE (113+114)	112			
414, 415	1. Dugoročni krediti	113			
41 bez 414, 415	2. Ostale dugoročne obaveze	114			
498	C. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	115		929	2679
	D. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE (117+124)	116		1216412	702949
	I. KRATKOROČNE OBAVEZE (118 do 123)	117		1216412	702949
42, osim 427	1. Kratkoročne finansijske obaveze	118			
427	2. Obaveze po osnovu sredstava namjenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje je obustavljeno	119			
43 i 44	3. Obaveze iz poslovanja	120		777676	224582
45, 46 i 49 osim 498	4. Ostale kratkoročne obaveze i PVR	121		386108	464760
47, 48 osim 481	5. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda	122		12028	

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI /BILANS STANJA/
na dan 31.12.2015. godine

BROJ ISKAZA: 27750/2015

Popunjava pravno lice	
Matični broj: 02849097	Šifra djelatnosti: 4618
Popunjava: Boško Nilević	

Naziv: DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOSTU "CRNOGORSKI OPERATOR TRŽIŠTA ELEKTRIČNE ENERGIJE " - PODGORICA
Sjedište: BULEVAR SVETOG PETRA CETINJSKOG BR.120 ,

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
A K T I V A					
00(dio)	A. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	001			
	B. STALNA IMOVINA (003+004+005+009)	002		71890	111653
012	I. GOODWILL	003			
01 bez 012	II. NEMATERIJALNA ULAGANJA	004		51271	91914
	III. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (006+007+008)	005		20619	19739
020, 022, 023, 026, 027(dio), 028(dio), 029	I. Nekretnine, postrojenja i oprema	006		20619	19739
024, 027(dio), 028 (dio)	2. Investicione nekretnine	007			
021, 025, 027(dio), 028(dio)	3. Biološka sredstva	008			
	IV. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011+012)	009			
030, 031(dio), 032 (dio), 039(dio)	1. Učešća u kapitalu	010			
031(dio), 032(dio)	2. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	011			
032(deo).033 do 038, 039(dio)	3. Ostali dugoročni finansijski plasmani	012			
288	C. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	013			
04	D. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	014			
	E. OBRTNA SREDSTVA	015		1868718	917470
10 do 13,15	I. ZALIHE	016			
	II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (018 do 022)	017		1868718	917470
20, 21, 22 osim 223	I. Potraživanja	018		522047	111478

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
481	6. Obaveze po osnovu poreza na dobit	123		40600	13607
40(dio)	II. KRATKOROČNA REZERVISANJA	124			
	E. UKUPNA PASIVA (101+110+115+116)	125		1940608	1029123

Obrazac uskladen sa članom 3 Zakona o računovodstvu i reviziji ("Sl. list CG" broj 80/08) i IV Direktivom EU.

U Podgorici

Dana 29.03.2016

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih iskaza

Boško Nikolić
Anubutis bonum

Odgovorno lice

Vojislav Srđanović

Z. Djordjević

STATISTIČKI ANEKS

na dan 31.12.2015. godine

BROJ ISKAZA: 27750/2015

Popunjava pravno lice	
Matični broj: 02849097	Šifra djelatnosti: 4618
Popunjava: Boško Nilević	

Naziv: DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOSTU "CRNOGORSKI OPERATOR TRŽIŠTA ELEKTRIČNE ENERGIJE " - PODGORICA
Sjedište: BULEVAR SVETOG PETRA CETINJSKOG BR.120 ,

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	Prosječan broj zaposlenih (ukupan broj zaposlenih krajem svakog mjeseca podijeljen sa brojem mjeseci)	001		16	13
60	Prihodi od prodaje robe	002			
61	Prihodi od prodaje proizvoda i usluga	003		569447	554998
62	Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	004			
640	Prihodi od subvencija, prihodi od dotacija i prihodi od donacija	005		42559	48276
650	Prihodi od zakupnina	006			
673	Dobici od prodaje materijala	007			
501	Nabavna vrijednost prodane robe	008			
511	Troškovi materijala za izradu	009			
512	Troškovi ostalog materijala (režijskog)	010		2804	2847
513	Troškovi goriva i energije	011		2380	2861
520	Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	012		268177	245753
529	Naknada troškova snještaja i ishrane na službenom putu, naknade troškova prevoza na službenom putu	013		40851	19675
53	Troškovi proizvodnih usluga	014		64582	61607
531 i 532	Troškovi transportnih usluga i troškovi usluga održavanja	015		31556	37400
533	Troškovi zakupnina	016		31912	23192
534 i 535	Troškovi sajmova i troškovi reklame i propagande	017		1114	1015
536	Troškovi istraživanja	018			
550 i 551	Troškovi neproizvodnih usluga i troškovi reprezentacije	019		9494	16633
552 i 553	Troškovi premija osiguranja i troškovi platnog prometa	020		3961	2972
573	Gubici od prodaje materijala	021			

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
10	Zalihe materijala	022			
11	Zalihe nedovršene proizvodnje	023			
12	Zalihe gotovih proizvoda	024			
13	Zalihe roba	025			
	Analitički prikaz prihoda i izdataka vezanih za nematerijalnu imovinu				
652	Prihodi od naknada po osnovu patenata	026			
652	Prihodi po osnovu autorskih prava	027			
652	Prihod od prodaje licenci	028			
010	Ulaganje u razvoj	029			
0100	Ulaganja u razvoj tržišta, sa efektom dužim od jedne godine	030			
0101	Ulaganja u razvoj tehnologije, sa efektom dužim od jedne godine	031			
0102	Ulaganja u razvoj proizvoda, sa efektom dužim od jedne godine	032			
0103	Ostali izdaci za razvoj	033			
0108	Ispravka vrijednosti ulaganja u razvoj	034			
0109	Obezvredovanje vrijednosti ulaganja u razvoj	035			
011	Koncesije, patenti, licence i slična prava	036		176	339
0110	Koncesije	037			
0111	Patenti	038			
0112	Licence	039		814	814
0113	Pravo na industrijski uzorak, žig, model, zaštitni znak i sl.	040			
0114	Druga slična prava	041			
0118	Ispravka vrijednosti koncesija, patenata licenci i sličnih prava	042		-638	-475
0119	Obezvredovanje koncesija, patenata licenci i sličnih prava	043			
012	Goodwill	044			
0120	Goodwill nastao po osnovu stecene (pripojene) neto imovine drugog pravnog lica	045			
0121	Goodwill nastao po osnovu kupovine akcija i udjela u drugom pravnom licu	046			
0129	Obezvredovanje goodwill-a	047			
014	Ostala nematerijalna ulaganja	048		51095	91575
0140	Računarski programi	049		202400	202400

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
0141	Pravo korišćenja gradskog građevinskog zemljišta	050			
0142	Ulaganja u lizing	051			
0145	Ostala nematerijalna ulaganja	052			
0148	Ispravka vrijednosti ostalih nematerijalnih ulaganja	053		-151305	-110825
0149	Obezvredenje ostalih nematerijalnih ulaganja	054			
015	Nematerijalna ulaganja u pripremi	055			
0150	Ulaganja u razvoj u pripremi	056			
0151	Interni generisana nematerijalna ulaganja u pripremi	057			
0155	Druga nematerijalna ulaganja u pripremi	058			
0159	Obezvredenje nematerijalnih ulaganja u pripremi	059			
016	Avansi za nematerijalna ulaganja	060			
0160	Avansi za nematerijalna ulaganja u razvoj	061			
0161	Avansi za druga nematerijalna ulaganja	062			

Obrazac uskladen sa članom 3 Zakona o računovodstvu i reviziji ("Sl. list CG" broj 80/08) i IV Direktivom EU.

U Podgolici

Dana 29.03.2016

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih iskaza

Boško Nilević
Hmubut Boško

Odgovorno lice

M.P.

Vojislav Srdanović

S. Srdanović

OBRAĆUN AMORTIZACIJE OSNOVNIH SREDSTAVA

Popunjava pravno lice	
Matični broj: 02849097	Šifra djelatnosti: 4618
Popunjava: Boško Nljević	

Naziv: DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOSTU "CRNOGORSKI OPERATOR TRŽISTA ELEKTRIČNE ENERGIJE" - PODGORICA
Sjedište: BULEVAR SVETOG PETRA CETINJSKOG BR.120 ,

BROJ ISKAZA: 27750/2015

Broj grupe	Početni saldo	Kupovina sredstava koja se stavljaju u upotrebu	Prodaja sredstava tokom godine	Neotpisana vrijednost (2+3-4)	Stopa %	Amortizacija (5 x 6)	Neotpisana vrijednost na kraju godine (5,7)
I	2	3	4	5	6	7	8
I	0	0	0	0	5	0	0
II	0	0	0	0	15	0	0
III	425,84	0	425,84	20	425,84	0	0
IV	0	0	0	0	25	0	0
V	81411,62	6534	87945,62	30	26383,69	0	0
UKUPNO	81837,46	6534	88371,46	0	26309,53	0	61561,93

NAPOMENA: Početni saldo na početku godine jednak je neotpisanoj vrijednosti na kraju prethodne godine.

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih iskaza
Dana 29.03.2016
Boško Nljević

Boško Nljević
Šef računovodstva

Odgovorno lice
Vojislav Srđanović
M.P.

Vojislav Srđanović
Direktor

Crna Gora
Poreska uprava
Područna jedinica
Podgorica

Prijava poreza na dobit

PORESKI OBVEZNIK

Naziv DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOSTJU "CRNOGORSKI OPERATOR TRŽIŠTA ELEKTRIČNE ENERGIJE" - PODGORICA
PIB i šifra DJP 02849097 302
Adresa 20176 BULEVAR SVETOG PETRA CETINJSKOG BR.120
PODGORICA
Djelatnost 4618 Spec. posredovanje u prodaji posebnih proizvoda
Period od 1/1/2015 do 12/31/2015
Iznos prijavljene poreske obaveze 41,415.83 EUR

Naziv banke Broj računa
Prva banka CG 535-0000000012178-17
Podgoricka banka 550-0000000012542-93
Montenegrobanka 530-0000000019709-56
Prva banka CG 00-501-0004182.8

Utvrđivanje poreske obaveze

Red. broj	OPIS	IZNOS U eurima
	A. Poslovna dobit i gubici	0.00
	I.Finansijski rezultat iz bilansa uspjeha	0.00
1.	Dobit poslovne godine	439,438.84
2.	Gubitak poslovne godine	0.00
	II.Kapitalni dobici i gubici	0.00
3.	Kapitalni dobici	0.00
4.	Kapitalni gubici	0.00
	III.Usklađivanje rashoda	0.00
5.	Troškovi amortizacije iskazani u bilansu uspjeha	47,070.59
6.	Troškovi amortizacije koji se priznaju u poreske svrhe	26,809.53
7.	Troškovi koji nijesu nastali u svrhu obavljanja poslovnih aktivnosti	0.00
8.	Troškovi koji se ne mogu dokumentovati	0.00
9.	Kamata za neblagovremeno plaćene poreze i doprinose	0.00

10.	Kamata plaćena nerezidentima po stopi većoj od uobičajene komercijalne stope	0.00
11.	Administrativni troškovi plaćeni od strane stalne poslovne jedinice nerezidentnoj centrali	0.00
12.	Primanja zaposlenih ili drugih lica po osnovu raspodjele dobiti	0.00
13.	Novčane kazne i penali	476.00
14.	Ispravka vrijednosti pojedinačnih potraživanja od lica kojima se istovremeno duguje	0.00
15.	Prilozi dati političkim organizacijama	0.00
16.	Troškovi materijala i nabavna vrijednost prodate robe iznad iznosa obračunatog primjenom metode prosječne cijene ili FIFO metode	0.00
17.	Izdaci za zdravstvene, obrazovne, naučne, vjerske, kulturne, humanitarne, sportske i svrhe zaštite životne sredine iznad 3,5% ukupnog prohoda	0.00
18.	Troškovi reprezentacije iznad 1% ukupnog prihoda	0.00
19.	Članarina komorama, savezima i udruženjima iznad 0,1%ukupnog prihoda	0.00
20.	Otpisana sumnjičiva potraživanja koja se ne priznaju u poreske svrhe	0.00
21.	Rezervisanja koja se ne priznaju u poreske svrhe	0.00
22.	Kamata i pripadajući troškovi plaćeni povezanim licima iznad tržišnih iznosa	0.00
	IV.Korekcija rashoda po osnovu transfernih cijena između povezanih lica	0.00
23.	Obračunati troškovi primjenom transfernih cijena	0.00
24.	Obračunati troškovi primjenom tržišnih cijena	0.00
25.	Razlika obračunatih troškova (red.br.23-24>0)	0.00
	V.Uskladivanje prohoda	0.00
26.	Iznos poreza po odbitku na dividende i udjelu u dobiti koji je platila nerezidentna filijala rezidentnog poreskog obveznika	0.00
27.	Iznos kamata između povezanih lica koje su manje od tržišnih kamata	0.00
	VI.Korekcija prohoda po osnovu transfernih cijena između povezanih lica	0.00
28.	Obračunati prihodi primjenom transfernih cijena	0.00
29.	Obračunati prihodi primjenom tržišnih cijena	0.00
30.	Razlika obračunatih prihoda(red.br.29-28)>0	0.00
	VII.Oporeziva dobit	0.00
31.	Oporeziva dobit (1-3+4+5-6+7 do 22+25+26+27+30) >0 (ili negativan iznos sa rednog broja 32)	460,175.90
32.	Gubitak (2+3-4-5+6-7 do 22-25-26-27-30)>0 (ili negativan iznos sa rednog broja 31)	0.00
33.	Iznos gubitka u poreskoj prijavi iz prethodnih godina, do visine oporezive dobiti	0.00

34.	Ostatak oprezive dobiti(red.br.31-33)>0	460,175,90
	B.Kapitalni dobici i gubici	0.00
35.	Ukupni kapitalni dobici tekuće godine(redni broj 3)	0.00
36.	Ukupni kapitalni gubici tekuće godine(redni broj 4)	0.00
37.	Kapitalni dobici(red.br.35-36)>0	0.00
38.	Kapitalni gubici(red.br.36-35)>0	0.00
39.	Prenijeti kapitalni gubici iz ranijih godina do visine iznosa pod rednim brojem 37	0.00
40.	Ostatak kapitalnog dobitka (red.br.37-39)>=0	0.00
	C.Poreska osnovica	0.00
41.	Poreska osnovica(red.br.34+100% od red.br.40)>0	460,175,90
	Umanjenje poreske osnovice	0.00
42.	Prihodi po osnovu dividene i udjela u dobiti rezidentnih pravnih lica	0.00
43.	Umanjena poreska osnovica(red.br. 41-42)	460,175,90
44.	Iznos poreza (red.br.43 x 9%)	41,415,83
	Umanjenje poreza	0.00
45.	Iznos poreza na dobit ostvarenu u nedovoljno razvijenim opštinama	0.00
46.	Utvrđena poreska obaveza (red.br.44-45)	41,415,83
47.	Iznos akontativno plaćenog poreza	0.00
48.	Iznos poreza plaćen u drugoj državi	0.00
49.	Ukupno plaćeni porez(red.br.47+48)	0.00
50.	Iznos poreza koji se duguje (red.br.46-49)	41,415,83
51.	Preplaćeni porez	0.00
52.	Iznos poreza za koji se traži povraćaj preplaćanog poreza	0.00
53.	Iznos poreza koji se želi koristiti za akontativno plaćanje poreza u narednoj godini	0.00
54.	Iznos mjesecne akontacije(1/12 rednog broja sa 46)	0.00

Prenos poslovnih gubitaka

Red. broj	OPIS	IZNOS U eurima
1.	Iznos dobiti iskazane pod rednim brojem 31 poreske prijave	460,175.90
2.	Iznos gubitka iz prethodnih godina	0.00
	Iznos gubitka	0.00
3.	Iznos gubitka za pokriće (upisuje se manji od iznosa pod rednim brojem 1 ili 2)	0.00

Prenos kapitalnih gubitaka

Red. broj	OPIS	IZNOS U eurima
1.	Iznos kap.dobiti iskazane pod rednim brojem 37 poreske prijave	0.00
2.	Iznos gubitka iz prethodnih godina	0.00
	Iznos gubitka	0.00
3.	Iznos gubitka za pokriće (upisuje se manji od iznosa pod rednim brojem 1 ili 2)	0.00

Broj dokumenta PG-27427/16

Datum dokumenta: 3/29/2016

Datum obrade: 3/29/2016

Izjava pod krivičnom i materijalnom odgovornošću

Pod krivičnom i materijalnom odgovornošću izjavljujem da su podaci navedeni u izveštaju tačni i potpuni.
VOJISLAV SRDANOVIC (1310956210014)

Vojislav Srđanović

Crna Gora
Poreska uprava
Podnična jedinica Podgorica

Potvrda o podnošenju poreske prijave

PORESKI OBVEZNIK

P I B i šifra DJP 02849097 - 302

Naziv DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOSTU "CRNOGORSKI OPERATOR TRŽIŠTA
ELEKTRIČNE ENERGIJE" - PODGORICA

Adresa

Prijava: PG-2016- 27427 Dobit

za period: 2015

Iznos prijavljene poreske obaveze: 41.415,83

Datum podnošenja prijave

29.03.2016

Službenik Poreske uprave

M. Perović T.

Crna Gora
Poreska uprava

Potvrda o podnošenju Finansijskih iskaza

PORESKI OBVEZNIK

PIB 02849097
Naziv DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU "CRNOGORSKI OPERATOR TRŽIŠTA ELEKTRIČNE ENERGIJE" - PODGORICA
Sjedište BULEVAR SVETOG PETRA CETINJSKOG BR.120 ,
Iskaze sastavio Boško Niković
Odgovorno lice Vojislav Srdanović
Period 2015 godina, od 01.01.2015. do 31.12.2015.
Finansijski iskazi broj 27750/2015
Datum slanja 29.03.2016.

Datum štampe potvrde
25.04.2016.

Službenik Poreske uprave

VM KOD^o d.o.o. Podgorica
Društvo za reviziju i konsulting

**„CRNOGORSKI OPERATOR TRŽIŠTA ELEKTRIČNE ENERGIJE“
DOO, PODGORICA**

*Finansijski iskazi za godinu završenu 31. decembra 2015. godine
i Izveštaj nezavisnog revizora*

Podgorica, jun 2016. godine

<i>SADRŽAJ</i>	<i>Strana</i>
PISMO PREZENTACIJE-IZJAVA O ODGOVORNOSTI RUKOVODSTVA	<i>I-2</i>
MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA	<i>3-5</i>
FINANSIJSKI ISKAZI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2015. GODINE:	<i>6-9</i>
☐ Iskaz o ukupnom rezultatu /Bilans uspjeha/	<i>6-7</i>
☐ Iskaz o finansijskoj poziciji /Bilans stanja/	<i>8-9</i>
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE	<i>10-29</i>

„Crnogorski operator tržišta električne energije“ DOO, Podgorica
Bulevar Svetog Petra Cetinjskog broj 120, Podgorica

Društvu za reviziju i konsalting „VM KOD“ DOO, Podgorica

Predmet: Pismo prezentacije/Izjava o odgovornosti Rukovodstva „Crnogorski operator tržišta električne energije“ DOO, Podgorica

Ova izjava se daje u vezi sa revizijom finansijskih iskaza „Crnogorski operator tržišta električne energije“ DOO, Podgorica (u daljem tekstu: „Društvo“) za 2015. godinu, za svrhe izražavanja mišljenja o tome da li su priloženi finansijski iskazi, po svim materijalno značajnim pitanjima, realno i objektivno prikazani u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Crnoj Gori. Obaveštavamo Vas da smo svjesni svoje odgovornosti za istinitu i objektivnu prezentaciju finansijskih iskaza Društva u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima/Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i drugim relevantnim propisima koji regulišu poslovanje Društva i stoga dajemo svoju saglasnost na finansijske iskaze Društva za 2015. godinu.

Prema našem najboljem znanju i uvjerenju, ovim potvrđujemo sledeće:

- Finansijski iskazi Društva za 2015. godinu su prikazani istinito i objektivno po svim bitnim pitanjima i ne sadrže materijalno značajna pogrešna iskazivanja ili propuste;
- Rukovodstvo i lica koja imaju značajnu ulogu u internom sistemu kontrole ili lica koja mogu imati materijalno značajan uticaj na računovodstvene izvještaje Društva nijesu bila uključena u nezakonite radnje;
- Nije bilo optužbi za pronevjere koje bi uticale na finansijske iskaze Društva prijavljenih od strane zaposlenih i bivših zaposlenih i nije bilo neusklađenosti sa zakonima ili drugim propisima koje bi mogle imati materijalni uticaj na prezentirane finansijske iskaze Društva;
- Odgovorni smo za odabir i primjenu računovodstvenih politika i davanje opravdanih i razumnih procjena;
- Odgovorni smo za postupanja u skladu sa važećim računovodstvenim i drugim relevantnim propisima, uz objavu i obrazloženje svih materijalno značajnih odstupanja u predmetnim finansijskim iskazima i za primjenu odgovarajućeg sistema internih kontrola u cilju otkrivanja i sprečavanje prevara i greški i drugih nepravilnosti;
- Stavili smo Vam na raspolaganje sve zapisnike sa sjednica organa upravljanja i rukovođenja Društva i sve poslovne knjige i potkrepljujuću dokumentaciju koji su bili relevantni za vršenje revizije finansijskih iskaza za 2015. godinu. Sva prezentirana i dostavljena dokumentacija je potpuna i vjerodostojna, kao i date izjave;
- Nije bilo netačnih izvještaja ili informacija koje bi uticale na finansijske iskaze Društva za 2015. godinu, a na čiji rad ste se Vi oslanjali prilikom sprovodenja revizije;
- Prezentacije fer vrijednosti su u skladu sa računovodstvenim propisima i prikazani iznosi predstavljaju našu najbolju procjenu poštene vrijednosti sredstava i obaveza Društva;
- Društvo je postupalo u skladu sa svim aspektima odredbi ugovora koji bi, u slučaju nepridržavanja, mogli imati materijalno značajne efekte na finansijske iskaze. Sve informacije vezane za poslovne ugovore sa našim klijentima su potpuno prezentirane. Prikazali smo i proknjižili sve nastale, kao i potencijalne obaveze. Izvršene uplate i isplate po osnovu obavljanja poslovnih transakcija su iskazane potpuno i realno;
- Društvo je u svom poslovanju, prilikom obračuna naknada za rad i primjene cjenovnika, prilikom primjene balansnog mehanizma i u drugim vidovima poslovanja, u potpunosti primjenjivalo relevantne propise i pridržavalo se odredbi svih relevantnih propisa i ugovora;
- Sve poslovne transakcije sa klijentima su konačne i ne postoje drugi ugovorni uslovi koji dopuštaju izmjene. U 2015. godini nije bilo neriješenih prigovora po bilo kom osnovu našeg poslovanja a sve pozicije iskazane u predmetnim finansijskim iskazima su usaglašene i ne mogu biti predmet osporavanja od strane bilo kojeg energetskog subjekta ili učesnika na tržištu;

- Potraživanja koja je Društvo, u stečajnom postupku u 2013. godini, prijavilo prema stečajnom dužniku Kombinatu aluminijuma AD, Podgorica se u najvećem dijelu ne odnose na potraživanja Društva, već je Društvo, kako smo Vas informisali i posebnim dopisom, u skladu sa zakonskom obavezom i dogovorom na sastanku održanom u Ministarstvu ekonomije u 2013. godini u predmetnom stečajnom postupku prijavilo potraživanja koja se dominantno odnose na obaveze Kombinata aluminijuma AD, Podgorica u stečaju prema Crnogorskom elektroprenosnom sistemu AD, Podgorica, Elektroprivredi Crne Gore AD, Nikšić i Montenegro Bonusu DOO, Cetinje. Stvarno potraživanje Društva od Kombinata aluminijuma AD, Podgorica u stečaju iznosi 94.199 EUR, kako je i iskazano u knjigovodstvenim evidencijama Društva sa stanjem na dan 31.12.2015. godine;
- Poslovanje Društva u 2015. godini nije bilo predmet kontrole od strane poreskih organa države Crne Gore, ali je bilo predmet kontrole od strane Regulatorne agencije za energetiku kako je navedeno u Napomeni 22. uz finansijske iskaze;
- Informacije o sudskim sporovima i transakcijama sa povezanim licima su Vam realno i potpuno prezentirane, kako je navedeno u Napomenama 20. i 21. uz finansijske iskaze;
- Obaviješteni smo da je u septembru 2015. godine Predsjednik Odbora direktora Društva podnio ostavku i od tada ne učestvuje u radu Odbora direktora. Od strane Osnivača društva u 2015. godini nije bilo imenovanja članova Odbora direktora Društva, kako je to propisano relevantnim aktima. Napominjemo da Drustvo, i pored ovih neriješenih pitanja vezano za organe upravljanja, redovno obavlja svoje poslovne aktivnosti;
- Nemamo planove niti namjere koje bi mogle da materijalno značajno izmijene knjigovodstvenu vrijednost ili klasifikaciju sredstava i obaveza prikazanih u finansijskim iskazima;
- Sa stanjem na dan 31.12.2015. godine nemamo kreditnih obaveza i potvrđujemo da nijesmo ugovarali i davali hipoteke, zaloge i garancije po bilo kojem osnovu;
- Nije bilo dogadaja nakon datuma bilansa stanja koji zahtjevaju korekcije u našim finansijskim iskazima. Ne postoje značajne pozicije za koje imamo saznanje, a koje bi zahtjevale ispravke prezentiranih uporednih podataka;
- Nijesu nastale okolnosti koje bi nepovoljno uticale da Društvo nastavi poslovanje po principu načela stalnosti poslovanja, ili okolnosti koje bi po bilo kom osnovu ugrozile poslovanje Društva.

Podgorica, 20.06.2016. godine

„Crnogorski operator tržišta električne energije“ DOO, Podgorica

U ime rukovodstva Društva,
Vojislav Šrđanović, Zamjenik izvršnog direktora

The image shows a handwritten signature in blue ink, which appears to be "Vojislav Šrđanović", placed directly above a circular official stamp. The stamp is light blue and contains the text "COTEC DOO" at the top, "Podgorica" at the bottom, and has some smaller, illegible text in the center.

VM KOD®

VM KOD DOO, Podgorica
Društvo za reviziju,
finansijska vještačenja,
ekonomski procjene i konsulting

Tel/fax: +382 20 656 810   NLB Banka AD, Podgorica,
Mobile: +382 69 689 270   račun br. 530-15993-49
e-mail: info@vm-kod.com
http://www.vm-kod.com

„CRNOGORSKI OPERATOR TRŽIŠTA ELEKTRIČNE ENERGIJE“ DOO, PODGORICA

- Osnivaču društva
- Odboru direktora društva

Izvještaj nezavisnog revizora

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih iskaza „Crnogorski operator tržišta električne energije“ DOO, Podgorica (u daljem tekstu: Društvo), koji obuhvataju iskaz o finansijskoj poziciji/bilans stanja/ sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine i iskaz o ukupnom rezultatu/bilans uspjeha/ za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i druge napomene uz finansijske iskaze.

Odgovornost rukovodstva za finansijske iskaze

Rukovodstvo Društva je odgovorno za pripremu, sastavljanje i objektivno prikazivanje ovih finansijskih iskaza u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore. Ova odgovornost uključuje: kreiranje, uspostavljanje i održavanje internih kontrola bitnih za sastavljanje i objektivno prikazivanje finansijskih iskaza koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja nastale usled pronevjere ili grešaka, izbor i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika kao i sprovođenje računovodstvenih procjena koje su opravdane u datim okolnostima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim iskazima, na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo relevantnih etičkih normi i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski iskazi ne sadrže materijalno značajne greške.

Revizija obuhvata sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i informacijama objelodanjenim u finansijskim iskazima. Izbor postupaka zavisi od revizorskog prosudjivanja, uključujući i procjenu rizika od nastanka materijalno značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim iskazima, nastalog usled pronevjere ili grešaka. Prilikom procjene ovih rizika revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i objektivno prikazivanje finansijskih iskaza Društva u cilju kreiranja odgovarajućih revizorskih postupaka u skladu sa okolnostima, ali ne i za svrhe izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola primjenjenih u Društvu. Revizija takođe obuhvata ocjenu opravdanosti primjenjenih računovodstvenih politika i prihvatljivosti računovodstvenih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšteg prikaza finansijskih iskaza.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljan i odgovarajući osnov za izražavanje našeg mišljenja.

(nastavlja se)

Osnova za kvalifikovano mišljenje

Računovodstvene politike Društva objelodanjene na stranama 12 do 20 ovog izyeštaja, koje je Odbor direktora Društva usvojio dana 05.03.2012. godine u sklopu Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama, nijesu upodobljene sa prirodom poslovanja i djelatnošću Društva a naročito ne definišu specifičnosti primjene balansnog mehanizma i vršenje obračuna finansijskog poravnjanja utvrđenih količinskih odstupanja predaje/prijema električne energije.

Kao što je objelodanjeno u Napomenama 10. i 11. uz finansijske iskaze, Društvo je po osnovu primjene balansnog mehanizma i vršenja obračuna finansijskog poravnjanja utvrđenih količinskih odstupanja u bilansu uspjeha za 2015. godinu u okviru pozicije ostalih prihoda iskazalo prihode u iznosu od 2.794.418 EUR, dok je po istom osnovu u okviru pozicije ostalih rashoda iskazalo rashode u ukupnom iznosu od 2.468.882 EUR (rashode od izvršenih povraćaja po osnovu balansnog mehanizma i ostvarenih odstupanja u iznosu od 1.591.001 EUR i rashode po osnovu regulacije balansnog sistema u iznosu od 877.881 EUR) i na osnovu razlike između navedenih prihoda i rashoda u korist prihoda iskazalo dobit i obračunalo i platilo porez na dobit. Društvo je navedene prihode i rashode knjižilo po osnovu izdatih računa i primljenih knjižnih zaduženja (period januar-jul 2015. godine) i računa (period avgust-decembar 2015. godine) na osnovu odredbi relevantnih propisa i ugovora. Prema našem mišljenju, a uzimajući u obzir da navedeni prihodi i rashodi nijesu predviđeni Odlukom Regulatorne agencije za energetiku o odobravanju naknade za rad Društva za treću godinu regulatornog perioda, niti Finansijskim planom Društva za 2015. godinu, da koncept i relevantni propisi primjene balansnog mehanizma i vršenja obračuna finansijskog poravnjanja upućuju da Društvo kao operator tržišta treba samo da vrši predmetni obračun a ne i da ostvaruje bilo kakve koristi (naknade, provizije i dr.) po tom osnovu, to upućuje da po osnovu vršenja predmetnih balansnih obračuna Društvo ne bi trebalo u obračunskom periodu da ostvaruje dobit (koristi), što nije bio slučaj u 2015. godini. Prema našem mišljenju, Društvo je prilive i odlive po ovom osnovu trebalo iskazivati samo u bilansu stanja zaduženjem i razduženjem određenog prelaznog knjigovodstvenog računa (konta razgraničenja) i posebnog namjenskog žiro računa za ove svrhe i naravno prethodno to definisati svojim računovodstvenim politikama.

Standardnim revizorskim procedurama za nezavisnu provjeru salda sa klijentima, od strane predstavnika Kombinata aluminijuma AD, Podgorica u stečaju (stečajni dužnik), putem e-maila, proslijeđen nam je dokument-obaveštenje Stečajnog upravnika stečajnog dužnika u kojem je navedeno da prijavljeno potraživanje Društva prema stečajnoj masi stečajnog dužnika ukupno iznosi 17.748.314,40 EUR i da je isto djelimično osporeno za iznos od 4.594.035,13 EUR i dobijen je odgovor da do kraja 2015. godine po ovom osnovu nije bilo promjena. Takođe je u e-mailu dostavljenom od strane predstavnika stečajnog dužnika naglašeno da stečajni postupak nad stečajnim dužnikom još uvijek nije okončan, te stoga nije ni sačinjen konačni Izyeštaj stečajnog upravnika, u skladu sa zakonom. Od strane rukovodstva Društva smo po ovom osnovu dobili pisano obaveštenje u kojem je naglašeno da najveći dio navedenih prijavljenih potraživanja Društva prema stečajnom dužniku se ne odnosi na potraživanja Društva, već da je Društvo u skladu sa zakonskom obavezom i dogovorom na sastanku održanom u Ministarstvu ekonomije u 2013. godini u predmetnom stečajnom postupku prijavilo potraživanja koja se dominantno odnose na obaveze Kombinata aluminijuma AD, Podgorica u stečaju prema Crnogorskom elektroprenosnom sistemu AD, Podgorica, Elektroprivredi Crne Gore AD, Nikšić i Montenegro Bonusu DOO, Cetinje a da stvarno potraživanje Društva od Kombinata aluminijuma AD, Podgorica u stečaju iznosi 94.199 EUR, kako je i iskazano u knjigovodstvenim evidencijama Društva sa stanjem na dan 31.12.2015. godine.

(nastavlja se)

Kvalifikovano mišljenje

Prema našem mišljenju, izuzev za efekte koje na finansijske iskaze mogu imati pitanja navedena u odjeljku „Osnova za kvalifikovano mišljenje“, priloženi finansijski iskazi, po svim ostalim materijalno značajnim pitanjima, daju istinit i objektivan prikaz finansijskog položaja Društva sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine, kao i rezultata njegovog poslovanja za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori.

Ostala pitanja

Ne izražavajući dalje rezerve u odnosu na dato kvalifikovano mišljenje, skrećemo pažnju i ističemo sledeća pitanja:

- Važeći Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva propisuje primjenu računovodstvenih politika, objelodanjenih na stranama 12 do 20 ovog izvještaja, koje nijesu upodobljene sa prirodom poslovanja i djelatnošću Društva, prevashodno u dijelu definisanja stopa amortizacije osnovnih sredstava, alata i rezervnih djelova, zaliha i naročito specifičnosti primjene balansnog mehanizma i vršenja obračuna finansijskih poravnanja utvrđenih količinskih odstupanja.
- Kao što je navedeno u Napomeni 12. uz finansijske iskaze, godišnji Izvještaj o popisu imovine i obaveza nije usvojen od strane Odbora direktora Društva. Članom 23. Statuta društva je propisano da Odbor direktora usvaja godišnji izvještaj o popisu. Od strane predstavnika Društva smo informisani da je u septembru 2015. godine Predsjednik Odbora direktora Društva podnio ostavku i da od strane Osnivača društva u 2015. godini nije bilo imenovanja članova Odbora direktora, kako je to propisano relevantnim aktima. Takođe je naglašeno da i pored ovih neriješenih pitanja vezano za organe upravljanja, Društvo redovno obavlja svoje poslovne aktivnosti.
- Regulatorna agencija za energetiku je u mjesecu aprili 2016. godine, saglasno svojim ovlašćenjima, izvršila kontrolu poslovanja Društva i izdala Izvještaj o kontroli Crnogorskog operatora tržišta električne energije DOO, Podgorica broj 16/1084-2 od 15.04.2016. godine, u kojem je istaknuta određena problematika kao što je navedeno u Napomeni 22. uz finansijske iskaze.
- Kao što je navedeno u Napomeni 14. uz finansijske iskaze, Društvo je na osnovu člana 33. Granskog kolektivnog ugovora za energetiku, proizvodnju, preradu i promet uglja, naftnih derivata i gasa ("Sl. list CG", br. 45/12) u 2015. godini vršilo, na mjesecnom nivou, prenos novčanih sredstava na poseban namjenski račun za rješavanje stambenih potreba zaposlenih. Društvo treba da obrati pažnju da je u novembru 2015. godine u Službenom listu CG, br. 45/12 objavljena Odluka o otkazivanju navedenog Granskog kolektivnog ugovora, i shodno tome Društvo navedenu materiju treba da reguliše odgovarajućim internim aktima.
- Od strane Društva nam je prezentiran propisani obrazac C za podnošenje podataka o dodijeljenim javnim nabavkama u 2015. godini primjenom neposrednog sporazuma, koji je Društvo predalo Upravi za javne nabavke Crne Gore i u kojem je samo konstatovalo probijanje dozvoljenog procenta-limita po tom osnovu (vidi Napomenu 19).

Podgorica, 20. jun 2016. godine

“VM KOD” DOO, Podgorica
Veselin Milačić, revizor
br. licence 004

„Crnogorski operator tržišta električne energije“
Finansijski iskazi

Popunjava pravno lice	
Matični broj 02849097	Šifra djelatnosti 4618
Popunjava	

Naziv: Društvo sa ograničenom odgovornošću „Crnogorski operator tržišta električne energije“-Podgorica
Sjedište: Bulevar Svetog Petra Cetinjskog broj 120, Podgorica

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU /BILANS USPJEHA/
u periodu od 01.01. do 31.12.2015. godine

-u EUR-

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena broj	Iznos	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	I. POSLOVNI PRIHODI (202 do 206)	201		612.018	603.274
60 i 61	1. Prihodi od prodaje	202	3 (n),4	569.447	554.998
62	2. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	203			
630	3. Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	204			
631	4. Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	205			
64 i 65	5. Ostali poslovni prihodi	206	3(n), 5	42.571	48.276
	II. POSLOVNI RASHODI (208 do 212)	207		499.850	452.508
50	1. Nabavna vrijednost prodate robe	208			
51	2. Troškovi materijala	209	3(n), 6	5.185	5.708
52	3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	210	3(n), 7	362.672	314.589
54	4. Troškovi amortizacije i rezervisanja	211	3(n), 8	47.070	45.901
53 i 55	5. Ostali poslovni rashodi	212	3(n), 9	84.923	86.310
	A. POSLOVNI REZULTAT (201-207)	213		112.168	150.766
66	I. FINANSIJSKI PRIHODI	214		351	608
56	II. FINANSIJSKI RASHODI	215			928
	B. FINANSIJSKI REZULTAT (214-215)	216		351	(320)
67, 68, 691 i 692	I. OSTALI PRIHODI	217	10	3.814.314	3.518.545
57, 58, 591 i 592	II. OSTALI RASHODI	218	11	3.487.394	3.530.347
	C. REZULTAT IZ OSTALIH AKTIVNOSTI (217-218)	219		326.920	(11.802)
	D. REZULTAT IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA (213+216+219)	220		439.439	138.644
690 – 590	E. NETO REZULTAT POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	221			
	F. REZULTAT PRIJE OPOREZIVANJA (220+221)	222		439.439	138.644

„Crnogorski operator tržišta električne energije“
Finansijski iskazi

	G. DRUGE STAVKE REZULTATA /POVEZANE SA KAPITALOM/ (224 do 228)	223			
	1. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	224			
	2. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja	225			
	3. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu učešća u kapitalu pridruženih društava	226			
	4. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu aktuarskih dobitaka (ili gubitaka) u vezi sa definisanim planovima penzionih naknada	227			
	5. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu hedžinga tokova gotovine	228			
	H. PORESKI RASHOD PERIODA (230+231)	229		(39.667)	(12.964)
721	1. Tekući porez na dobit	230		(41.416)	(13.607)
722	2. Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda	231		1.749	643
	I. NETO REZULTAT (222+223-229)	232		399.772	125.680
	J. ZARADA PO AKCIJI				
	1. Osnovna zarada po akciji	233			
	2. Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji	234			

Obrazac uskladen sa članom 3 Zakona o računovodstvu i reviziji („Sl. list CG“ broj 80/08) i IV Direktivom EU.

U Podgorici, Lice odgovorno za sastavljanje finansijskog iskaza, Odgovorno lice,

Dana 29.03.2016.

Boško Nileyić
Anelka Čomić

Vojislav Srđanović
Kočović
MP
SLOTEĆ DO
REVIZORIJA

(Napomene na stranama od 10 do 29 čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza)
Mišljenje revizora - strane 3 do 5

„Crnogorski operator tržišta električne energije“
Finansijski izkazi

Popunjava pravno lice	
Matični broj 02849097	Šifra djelatnosti 4618
Popunjava	

Naziv: Društvo sa ograničenom odgovornošću „Crnogorski operator tržišta električne energije“-Podgorica Sjedište: Bulevar Svetog Petra Cetinjskog broj 120, Podgorica
---

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI /BILANS STANJA/
na dan 31.12.2015. godine

Grupa računa, račun	POZICIJA	Red broj	Napomena broj	-u EUR-	
				Tekuća godina	Prethodna godina
I	2	3	4	5	6
	AKTIVA				
00 (dio)	A. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	001			
	B. STALNA IMOVINA (003+004+005+009)	002		71.890	111.653
012	I. GOODWILL	003			
01 bez 012	II. NEMATERIJALNA ULAGANJA	004	3(a), 12	51.271	91.914
	III NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (006+007+008)	005		20.619	19.739
020, 022, 023, 026, 027 (dio), 028 (dio), 029	1. Nekretnine, postrojenja i oprema	006	3(b), 12	20.619	19.739
024,027(dio), 028(dio)	2. Investicione nekretnine	007			
021,025,027(dio), 028(dio)	3. Biološka sredstva	008			
	IV DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011+012)	009			
030,031(dio), 032(dio), 039(dio)	1. Učešća u kapitalu	010			
031(dio), 032(dio)	2.Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	011			
032(dio),033 do 038, 039(dio)	3. Ostali dugoročni finansijski plasmani	012			
288	C. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	013			
04	D. STALNA SREDSTVA NAMIJENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	014			
	E. OBRTNA SREDSTVA 016+017	015		1.868.718	917.470
10 do 13,15	I. ZALIHE	016			
	II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (018 do 022)	017		1.868.718	917.470
20,21,22 osim223	1. Potraživanja	018	3(k), 13	522.047	111.478
223	2.Potraživanja za više plaćen porez na dobit	019			
23 minus 237	3. Kratkoročni finansijski plasmani	020			
24	4 Gotovinski ekvivalenti i gotovina	021	14	673.549	406.111
27 i 28 osim 288	5. Porez na dodatu vrijednost i AVR	022	15	673.122	399.881
	F. UKUPNA AKTIVA (001+002+013+014+015)	023		1.940.608	1.029.123

„Crnogorski operator tržišta električne energije“
Finansijski izvještaj

PASIVA					
	A. KAPITAL (102 do 109)	101	16	723.267	323.495
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102		10.000	10.000
31	II. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	103			
32	III. REZERVE	104			
330,331 i 333	IV. POZITIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOZIVIH ZA PRODAJU	105			
332 i 334	V. NEGATIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOZIVIH ZA PRODAJU	106			
34	VI. NERASPOREDJENA DOBIT	107	16	713.267	313.495
35	VII. GUBITAK	108			
237	VIII. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE I OTKUPLJENI SOPSTVENI UDJELI	109			
	B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE (111+112)	110			
40 (dio)	I. DUGOROČNA REZERVISANJA	111			
41	II. DUGOROČNE OBAVEZE (113+114)	112			
414, 415	1. Dugoročni krediti	113			
41 bez 414,415	2. Ostale dugoročne obaveze	114			
498	C. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	115		929	2.679
	D. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE (117+124)	116		1.216.412	702.949
42, osim 427	1. Kratkoročne finansijske obaveze	117		<i>1.216.412</i>	<i>702.949</i>
427	2. Obaveze po osnovu sredstava namjenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje je obustavljeno	118			
43 i 44	3. Obaveze iz poslovanja	120	3(I), 17	777.676	224.582
45,46 i 49 osim 498	4. Ostale kratkoročne obaveze i PVR	121	3(I), 18	386.108	464.760
47,48 osim 481	5. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda	122		12.028	
481	6. Obaveze po osnovu poreza na dobit	123		40.600	13.607
40 (dio)	II KRATKOROČNA REZERVISANJA	124			
	E. UKUPNA PASIVA (101+110+115+116)	125		1.940.608	1.029.123

Obrazac uskladen sa članom 3 Zakona o računovodstvu i reviziji („Sl. list CG“ broj 80/08) i IV Direktivom EU.

U Podgorici,

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskog izvještaja,

Odgovorno lice,

Boško Nilević

Boško Nilević

Vojislav Srđanović

Vojislav Srđanović

Dana 29.03.2016.

(Napomene na stranama od 10 do 29 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja
Mišljenje revizora - strane 3 do 5

1. OSNOVNE INFORMACIJE

Osnivanje i djelatnost društva

„Crnogorski operator tržišta električne energije“ DOO, Podgorica (u daljem tekstu: Društvo), osnovano je Odlukom Vlade Crne Gore, decembra 2010. godine i predstavlja pravni, energetski subjekat odgovoran za organizovanje i upravljanje tržistem električne energije u Crnoj Gori. Društvo posjeduje Licencu za djelatnost Operatora tržišta električne energije, izdatu od Regulatorne agencije za energetiku (u daljem tekstu: Agencija) u decembru 2011. godine, pod registarskim brojem L-E-013. Licenca je izdata na period od 15 godina tj. do 25.12.2026. godine i sadrži Opšte uslove licence, Posebne uslove licence i Posebne odredbe za imaoča licence.

U skladu sa odredbama Zakona o privrednim društvima, Društvo je 29.07.2011. godine upisano u Centralni registar Privrednog suda pod registarskim brojem 5-061998/001. Osnivanje Društva izvršeno je u skladu sa Odredbama Zakona o energetici, koji je Skupština Crne Gore usvojila 22. aprila 2010. godine. Pretežna djelatnost Društva je Specijalizovano posredovanje u prodaji posebnih proizvoda (šifra 46.18), u smislu organizovanja i upravljanja tržistem električne energije u Crnoj Gori. Djelatnost Društva je organizovanje i upravljanje tržistem električne energije u Crnoj Gori u skladu sa Zakonom o energetici, kao i:

- utvrđivanje tržišnih pravila koja odobrava Agenciju;
- utvrđivanje pravila i procedura za javno nadmetanje u skladu sa uputstvima Agencije;
- vodenje evidencije ugovora zaključenih na tržištu električne energije u skladu sa tržišnim pravilima;
- vršenje obračuna količinskog odstupanja predaje i prijema električne energije od voznih redova, kao i finansijski obračun i kontrola finansijskog poravnjanja utvrdenih odstupanja;
- objavljivanje informacija koje su potrebne za nesmetano djelovanje tržišta i obavljanje energetskih djelatnosti u skladu sa zakonom na svojoj internet stranici;
- vodenje evidencije o snabdjevacima i kvalifikovanim kupcima i njihovim međusobnim obavezama;
- zaključivanje ugovora sa snabdjevacima radi postizanja obavezogn minimalnog udjela električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora električne energije i kogeneracije;
- prikupljanje naknade za podsticanje obnovljivih izvora energije i kogeneracije od snabdjevača tarifnih i kvalifikovanih kupaca;
- zaključivanje ugovora sa povlašćenim proizvodačima koji imaju pravo na podsticajnu cijenu;
- obračunavanje, prikupljanje i raspodjelu sredstava prikupljenih od naknada za podsticanje obnovljivih izvora energije i kogeneracije na proizvodače električne energije iz obnovljivih izvora i kogeneracije na osnovu zaključenih ugovora;
- davanje mišljenja na pravila za primjenu transparentnih postupaka upravljanja i dodjeljivanja prekograničnih kapaciteta za prenos električne energije zasnovanih na tržišnim principima, i
- drugi poslovi u skladu sa zakonom i statutom Društva.

Društvo svoje poslovanje obavlja u skladu sa Statutom, izdatom licencom, Tržišnim pravilima i medunarodnim propisima. Rješenjem o registraciji, donijetim od Poreske uprave Područna jedinica Podgorica broj 30-01-14293-2 od 29.07.2011. godine, Društvo je upisano u Registrat poreskih obveznika, a Rješenjem o registraciji za PDV broj 30/31-10706-6 donijetim od strane istog poreskog organa dana 16.09.2011. godine, Društvo je postalo obveznik poreza na dodatu vrijednost. Matični broj Društva je 02849097. Osnivač Društva je Vlada Crne Gore. Osnivač neposredno upravlja Društvom preko Odbora direktora, čije članove bira i daje im smjernice za rad. Organi Društva su Odbor direktora i Izvršni direktor. Odbor direktora je kolektivno tijelo kojim rukovodi predsjednik. Izvršni direktor vodi operativno poslovanje Društva i rukovodi menadžmentom.

Odbor direktora Društva je dana 07.07. 2015. godine donio Odluku o razrješenju postojećeg Izvršnog direktora, na lični zahtjev, zaključeno sa danom 07.07.2015. godine a dana 23.07.2015. godine donio Odluku da se Zamjenik izvršnog direktora Društva imenuje da obavlja poslove Izvršnog direktora, do izbora izvršnog direktora u skladu sa zakonom.

Sjedište Društva je u Podgorici, Bulevar Svetog Petra Cetinskog broj 120.

*„Crnogorski operator tržišta električne energije“
Napomene uz finansijske iskaze*

1. OSNOVNE INFORMACIJE (Nastavak)

Pravila poslovanja, utvrđivanje naknada i cjenovnik

Na sjednici odžanoj dana 25. jula 2012. godine, Odbor Agencije je donio Odluku o odobravanju Tržišnih pravila koja je usvojio Odbor direktora Društva na sjednici održanoj 13. juna 2012. godine. Ovim Pravilima se definiše način organizovanja i upravljanja tržištem električne energije u Crnoj Gori, prava, obaveze i odgovornosti učesnika na tržištu električne energije i energetskih subjekata, kao i pitanja vezana za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije. Dana 27. aprila 2012. godine, Odbor Agencije je donio Pravila o odobravanju naknade za rad operatora tržišta električne energije, broj 12-300-3 („Sl.list Crne Gore“, br. 24/12), koja su u 2015. godini izmijenjena i dopunjena („Sl.list Crne Gore“, br. 32/15), a kojima se propisuje način utvrđivanja naknade od strane operatora tržišta, postupak odobravanja i utvrđivanja naknade od strane Agencije.

Odbor Agencije je, na sjednici održanoj dana 26. juna i 02. jula 2012. godine, donio Odluku o odobravanju naknade za rad „Crnogorskog operatora tržišta električne energije“ DOO, Podgorica za period 01.08.2012-31.07.2015. godine, broj 12/1075-20 („Sl.list Crne Gore“, br. 35/12 i 37/13). Naknadom za rad za treću godinu regulatornog perioda (01.08.2014.-31.07.2015. godine) „Crnogorskog operatora tržišta električne energije“ DOO, Podgorica odobren je regulatorno dozvoljeni prihod u iznosu od 575.568 EUR, utvrđen na godišnjem nivou. Odobreni dozvoljeni regulatorni prihodi se sastoje od ukupnih troškova poslovanja umanjeni za druge prihode. Na osnovu regulatorno dozvoljenih prihoda i ukupno planiranih obima prodaje električne energije kupcima priključenim na prenos i distributivni sistem odobrena je jedinična naknada za rad u trećoj godini regulatornog perioda u iznosu od 0,0161 €c/kWh. Na sjednici odžanoj dana 03. jula 2014. godine, Odbor Agencije je donio Odluku o utvrđivanju iznosa korekcije naknade za rad „Crnogorskog operatora tržišta električne energije“ DOO, Podgorica („Sl.list Crne Gore“, br. 30/14), kojom se utvrđuje korekcija naknade za rad u iznosu od 0,0012 €c/kWh u korist kupca, za treću godinu regulatornog perioda (01.08.2014.-31.07.2015. godine).

Na sjednici odžanoj dana 29. juna 2015. godine, Odbor Agencije je donio Odluku o utvrđivanju privremene naknade za rad Crnogorskog operatora tržišta električne energije kojom je utvrđena privremena jedinačna naknada od 0,0149 €c/kWh i koja će se primjenjivati za period od 01.08.2015. godine do 31.12.2015. godine. Takođe na istoj sjednici Odbor Agencije je donio i Odluku o utvrđivanju tabela sa privremenim cijenama za električnu energiju koje će se primjenjivati u periodu od 01. avgusta do 31. decembra 2015. godine i koje su na nivou cijena sadržanih u:

- Tabelama sa cijenama koje su odobrene Odlukom Agencije br. 12/694-76 od 12. jula 2012. godine, za treću godinu regulatornog perioda tj. za period 01.08.2014. do 31.07.2015. godine, i
- Tabelama sa iznosima cijena korekcija, odobrene Odlukom Agencije br. 14/1265-21 od 11. jula 2014. godine, sa primjenom u trećoj godini regulatornog perioda tj. za period 01.08.2014. do 31.07.2015. godine.

Dana 21.07.2015. godine Odbor Agencije je utvrdio Metodologiju za utvrđivanje cijena i uslova za pružanje pomoćnih i sistemskih usluga i usluga balansiranja prenosnog sistema električne energije ("Sl. list CG", br. 040/15).

Na sjednici odžanoj dana 19. aprila 2013. godine, Odbor Agencije je donio Odluku o odobravanju Cjenovnika usluga evidentiranja ugovora, broj 168 od 19.04.2013. godine, koji je Odbor direktora Društva usvojio na VI sjednici održanoj dana 29. marta 2013. godine. Navedenim cjenovnikom definisane su jedinične naknade za evidentiranje bilateralnih ugovora koji se odnose na izvoz električne energije kao i uvoz električne energije za podmirenje konzuma u iznosu od 0,0117 €c/kWh. Odbor direktora Društva je na II sjednici održanoj 26.01. i 28.01.2015. godine donio Odluku o usvajaju Finansijskog plana Društva za 2015. godinu. Navedeni Finansijski plan za 2015. godinu (broj 40 od 19.01.2015. godine) sačinjen je uzimajući u obzir pomenutu Odluku o odobravanju naknade za rad „Crnogorskog operatora tržišta električne energije“ DOO, Podgorica za treću godinu regulatornog perioda (01.08.2014-31.07.2015. godine) i očekivanja da će period biti produžen do 31.12.2015. godine.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH ISKAZA

Sastavljanje i prezentacija finansijskih iskaza

Društvo ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske iskaze u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore (Sl. list RCG, br. 069/05 i Sl. list CG, br. 080/08 i 032/11), koji propisuje primjenu Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS), odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI).

U skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji, Društvo spada u mala pravna lica i po tom osnovu je sastavilo i predalo Poreskoj upravi Crne Gore samo bilans stanja, bilans uspjeha i statistički aneks.

U Crnoj Gori se, od strane nadležnog tijela, ne vrši redovno i blagovremeno prevodenje i zvanično objavljivanje izmjena i dopuna MRS/MSFI. Shodno tome da to, u pojedinim situacijama, može imati efekte na prezentaciju finansijskih iskaza u Crnoj Gori, priloženi finansijski iskazi društva se ne mogu smatrati kao iskazi koji su u potpunosti pripremljeni u skladu sa MRS i MSFI.

Zvanična valuta u Crnoj Gori i izvještajna valuta Društva je EUR.

Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija finansijskih iskaza zahtijeva od rukovodstva Društva korišćenje procjena i prepostavki koje imaju uticaju na prezentirane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih iskaza, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i prepostavke su zasnovane na najboljim informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih iskaza, a budući stvarni rezultati mogu se razlikovati od procijenjenih iznosa.

Koncept nastavka poslovanja

Priloženi finansijski iskazi za 2015. godinu su sastavljeni u skladu sa konceptom nastavka poslovanja, što podrazumijeva da će Društvo nastaviti svoje poslovanje u neograničenom periodu u budućnosti.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Računovodstvene politike su posebna načela, osnovi, konvencije, pravila i praksa koje je usvojilo Društvo za pripremanje i prikazivanje finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Usvojene računovodstvene politike odnose se na priznavanje, ukidanje priznavanja, mjerjenje i procjenjivanje sredstava, obaveza, prihoda i rashoda Društva.

a) Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja su sredstva koja se mogu identifikovati kao nemonetarna i bez materijalnog obilježja.

Kao nematerijalna ulaganja priznaju se i podliježu amortizaciji nematerijalna ulaganja koja ispunjavaju uslove propisane MRS 38 Nematerijalna ulaganja, imaju korisni vijek trajanja duži od godinu dana i pojedinačna nabavna cijena u vrijeme nabavke je veća od 300 €, s tim što će se korekcija iznosa vršiti u skladu sa promjenama u računovodstvenoj regulativi.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

a) Nematerijalna ulaganja (nastavak)

Ukoliko nematerijalno ulaganje ne ispunjava navedene uslove, priznaje se na teret rashoda perioda u kome je nastalo.

Početno mjerjenje nematerijalnih ulaganja vrši se po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja.

Naknadno mjerjenje nakon početnog priznavanja nematerijalnih ulaganja vrši se po troškovnom modelu iz MRS 38 Nematerijalna ulaganja, odnosno po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja, umanjenoj za ispravke vrijednosti po osnovu kumulirane amortizacije i obezvrijedenja.

Amortizacija nematerijalnih ulaganja koja podliježu amortizaciji vrši se primjenom proporcionalnog metoda u roku od pet godina, osim ulaganja čije je vrijeme predviđeno ugovorom, kada se otpisivanje vrši u rokovima koji proističu iz ugovora.

Za nematerijalna ulaganja sa neograničenim vijekom trajanja ne obračunava se amortizacija.

Obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja vrši se od početka narednog mjeseca u odnosu na mjesec kada je nematerijalno ulaganje stavljeno u upotrebu.

Osnovicu za obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja čini nabavna vrijednost ili cijena koštanja.

Naknadni izdatak koji se odnosi na nematerijalno ulaganje nakon njegove nabavke ili završetka, uvećava vrijednost nematerijalnog ulaganja ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo, tj. ako je vijek trajanja duži od godinu dana i ako je vrijednost naknadnog izdataka veća od 300 €.

Naknadni izdatak koji ne zadovoljava navedene uslove iskazuje se kao trošak poslovanja u periodu u kome je nastao.

Za naknadni izdatak koji uvećava vrijednost nematerijalnog ulaganja koriguje se nabavna vrijednost.

Nematerijalna ulaganja koja su, prema MSFI 5 Stalna sredstva namijenjena prodaji i poslovanja koja prestaju klasifikovana kao sredstva namijenjena prodaji na dan bilansa iskazuju se kao obrtna sredstva i procjenjuju se po nižoj vrijednosti između knjigovodstvene i fer (poštene) vrijednosti umanjene za troškove prodaje.

b) Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao nekretnine, postrojenja i oprema priznaju se i podliježu amortizaciji materijalna sredstva koja ispunjavaju uslove propisane MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema, čiji je korisni vijek trajanja duži od godinu dana i pojedinačna nabavna cijena u vrijeme nabavke je veća od 300 €.

Ukoliko materijalno sredstvo ne ispunjava navedeneuslove, priznaje se na teret rashoda perioda u kome je nastalo.

Početno mjerjenje nekretnina, postrojenja i opreme koji ispunjavaju za priznanje kao osnovno sredstvo, vrši se po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja.

U nabavnu vrijednost, odnosno cijenu koštanja nekretnina, postrojenja i opreme uključuju se i troškovi kamata koji su nastali po osnovu izgradnje ili nabavke tih sredstava ako su ispunjeni uslovi za primjenu MRS 23 Troškovi pozajmljivanja.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme vrši se primjenom proporcionalnog metoda.

Prilikom obračuna amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme koristiće se sljedeći vijek trajanja i stope amortizacije:

Opis	Korisni vijek trajanja (u godinama)	Stopa amortizacije (u %)	K-to
Gradevinski objekti-masivna gradnja			
Upravne zgrade	80	1,25	022
Poslovni prostor	80	1,25	022
Ostali gradevinski objekti	82	1,25	022
Globalni sistemi			
RTU-ovi	10	10	023
Mjerni pretvaraci	10	10	023
Serveri	10	10	023
Modemi	10	10	023

*„Crnogorski operator tržišta električne energije“
Napomene uz finansijske iskaze*

Opis	Korisni vijek trajanja (u godinama)	Stopa amortizacije (u %)	K-to
Akvizacione i radne stanice	10	10	023
Radio stanice	10	10	023
Racunarska mrežna oprema	10	10	023
Telefonske centralne	10	10	023
Ostala oprema	10	10	023
<i>Transportna sredstva</i>			
Putnicki automobili	8	12,50	027
Ostala transportna sredstva	8	12,50	027
<i>Alati i sredstva za rad</i>			
Električni alati	10	10	024
Mehanicki alati i uredaji za rad	10	10	024
Prenosni agregati i motori	10	10	024
Prenosne baterije, invertori, ispravljaci	10	10	024
Pomoćna sredstva za rad	10	10	024
<i>Specijalni uredaji</i>			
Ispitni instrumenti	8	12	027
Mjerni i pokazni instrumenti	8	12	027
Indikatori	8	12	027
<i>Kancelarijski namještaj</i>			
Kancelarijski namještaj: od drveta	10	10	027
Kancelarijski namještaj: od metala	10	10	027
Kancelarijski namještaj: od ostalog materijala	10	10	027
Ostali kancelarijski inventar: kase, žardinjere, vješaonici i dr.	10	10	027
<i>Kancelarijska oprema</i>			
Racunari, kompjuterska oprema	5	20	027
Pisace i racunske masine	5	20	027
Telefoni	5	20	027
Oprema za zagrijavanje, ventilaciju i održavanje	5	20	027
TV, muzicki aparati i sl.	5	20	027
Oprema za kopiranje	5	20	027
Liftovi	5	20	027
<i>Ugostiteljski namještaj</i>			
Kuhinjski namještaj	10	10	027
Kuhinjska oprema	10	10	027
<i>Ostali namještaj</i>			
Magacinski namještaj	10	10	027
Ostala oprema: tepisi i sl.	10	10	027
Fotografski aparati i kamere	10	10	027
<i>Sportska i ostala oprema</i>			
Sportska oprema	10	10	027
<i>Protipožarna sredstva</i>			
Protivpozarni aparati	10	10	027
Kontejneri i sanduci sa pijeskom	10	10	027
<i>Nematerijalna ulaganja</i>			
Softver	5	20	019
Licence	5	20	013
Ostala nematerijalna ulaganja	5	20	011

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

b) *Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)*

Obračun amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme vrši se od početka narednog mjeseca u odnosu na mjesec kada je nekretnina, postrojenja i oprema stavljeno u upotrebu. Osnovicu za obračun amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme čini nabavna vrijednost ili cijena koštanja.

c) *Alat i sitan inventar*

Kao stalno sredstvo priznaju se i podliježu amortizaciji sredstva alata i sitnog inventara, čiji je korisni vijek trajanja duži od godinu dana i pojedinačna nabavna cijena u vrijeme nabavke veća od 300 €. Sredstva alata i inventara koja ne zadovoljavaju navedene uslove iskazuju se kao obrtna sredstva (zalihe) i otpisuju se u cijelosti stavljanjem u upotrebu.

d) *Rezervni djelovi*

Kao osnovno sredstvo priznaju se rezervni djelovi na ugradnji čiji je korisni vijek trajanja duži od godinu dana i pojedinačna nabavna cijena u vrijeme nabavke veća od 300 €. Takvi rezervni djelovi po ugradnji uvećavaju knjigovodstvenu vrijednost sredstva u koje su ugradeni. Sredstva alata i sitnog inventara, za koje ovim pravilnikom nije propisana stopa amortizacije, se iskazuju kao oprema na posebnom analitičkom kontu. Rezervni djelovi koji ne zadovoljavaju navedene uslove, prilikom ugradnje, iskazuju se kao obrtna sredstva (zalihe).

e) *Investicione nekretnine*

Investicione nekretnine Društva je nekretnina (zemljište ili zgrade - ili dio zgrade) koje se drže radi ostvarivanja zarade od izdavanja ili radi uvećanja kapitala, ili radi i jednog i drugog. Početno mjerjenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja. Nabavna vrednost kupljene investicione nekretnine čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za sve troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti. Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investiciju nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine ako ispunjava uslove da se prizna kao osnovno sredstvo. Naknadni izdatak koji ne zadovoljava navedene uslove iskazuje se kao trošak poslovanja u periodu u kom je nastao.

f) *Stalna sredstva namijenjena prodaji i poslovanja koja prestaju*

Društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao sredstvo namijenjeno prodaji u skladu sa MSFI 5 Stalna sredstva namijenjena prodaji i poslovanja koja prestaju ako se njegova knjigovodstvena vrijednost može prvenstveno povratiti kroz prodajnu transakciju, a ne kroz nastavak korišćenja.

Da bi sredstvo bilo priznato kao stalno sredstvo namijenjeno prodaji, pored navedenih uslova koji proističu iz definicije tog sredstva, potrebno je da budu ispunjeni još i sledeći uslovi:

- sredstvo mora biti dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju,
- prodaja sredstva mora biti jako vjerovatna u roku od jedne godine od dana priznavanja kao sredstva namijenjenog prodaji. Ovaj uslov podrazumijeva da se sačini plan prodaje ili donese odluka o prodaji sredstva i da se započne sa traženjem kupaca (javna prodaja, neposredni pregovori sa potencijalnim kupcima...).

Sredstvo koje je otpisano (amortizovano), odnosno sredstvo čija je neotpisana (sadašnja, odnosno knjigovodstvena) vrijednost beznačajna neće biti priznata kao sredstvo namijenjeno prodaji.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

f) Stalna sredstva namijenjena prodaji i poslovanja koja prestaju (nastavak)

Stalno sredstvo koje je priznato kao stalno sredstvo namijenjeno prodaji mjeri se (iskazuje) po nižem iznosu od: knjigovodstvene vrijednosti i fer (poštene) vrijednosti umanjene za troškove prodaje. Knjigovodstvena vrijednost je sadašnja vrijednost iskazana u poslovnim knjigama. Fer (poštena) vrijednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmijenjeno, tj. tržišna vrijednost na dan prodaje.

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva i koji ne obuhvataju finansijske troškove i troškove poreza na prihod. Odmjeravaju se prema sadašnjoj visini, a ne prema visini koja se očekuje u momentu buduće prodaje.

g) Dugoročni finansijski plasmani

U okviru dugoročnih finansijskih plasmana iskazuju se učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica, učešća u kapitalu povezanih pravnih lica i učešća u kapitalu drugih pravnih lica i dugoročne hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju. Такође, у оквиру dugoročnih finansijskih plasmana iskazuju se dugoročni krediti, hartije od vrijednosti koje se drže do dospeća i ostali dugoročni plasmani.

Navedeni plasmani predstavljaju finansijska sredstva koja se prilikom početnog priznavanja mijere po njihovoj nabavnoj vrijednosti, koja predstavlja poštenu vrijednost nadoknade koja je data za njih. Transakcioni troškovi uključuju se u početno mjerjenje svih finansijskih sredstava.

U posebnim finansijskim izvještajima matičnog Društva, ulaganja u zavisna društva koja se obuhvataju u konsolidovanim finansijskim izvještajima iskazuju se po metodu nabavne vrijednosti ili u skladu sa MRS 39.

Finansijska ulaganja raspoloživa za prodaju drže se tokom neodređenog vremenskog perioda i mogu se prodati zbog potreba likvidnosti ili promjena u kamatnim stopama ili cijeni akcija. Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju se početno odmjeravaju po nabavnoj vrijednosti na dan trgovanja. U nabavnu vrijednost se uključuju transakcioni troškovi nabavke. Nakon početnog priznavanja, hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju se na dan bilansa stanja odmjeravaju po fer vrijednosti.

Nerealizovani dobici i gubici koji proisteknu iz promjena u fer vrijednosti hartija od vrijednosti koje su klasifikovane kao hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju iskazuju se u okviru kapitala. Fer vrijednost ulaganja se zasniva na važećim cijenama ponude. Kada se hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju otude, kumulirane korekcije poštene vrijednosti priznate u okviru kapitala knjiže se u bilansu uspjeha kao dobici ili gubici od ulaganja u hartije od vrijednosti.

Društvo na svaki datum bilansiranja procjenjuje da li postoji objektivan dokaz da je došlo do obezvrjeđenja nekog finansijskog ulaganja. U tom slučaju kumulirani gubitak koji je bio priznat u okviru kapitala, knjiži se u okviru bilansa uspjeha, bez obzira što se dati finansijski plasman ne isknjižava iz bilansa stanja.

h) Zalihe

Zalihe su sredstva koja se drže za prodaju u uobičajenom toku poslovanja, koja su u procesu proizvodnje, a namijenjena su za prodaju ili u obliku materijala ili pomoćnih sredstava koja se troše u procesu proizvodnje ili prilikom pružanja usluga. Zalihe obuhvataju osnovni i pomoćni materijal, koji će biti iskorišćen u procesu proizvodnje.

Zalihe materijala računovodstveno se obuhvataju u skladu sa MRS 2 Zalihe.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

i) Zalihe materijala

Zalihe materijala koje se nabavljaju od dobavljača mjere se po nabavnoj vrijednosti ili po neto prodajnoj vrijednosti, ako je niža.

Zalihe materijala koji je proizведен kao sopstveni učinak Društva mjere se po cijeni koštanja ili po neto prodajnoj vrijednosti ako je niža.

Nabavna vrijednost uključuje vrijednost po fakturi dobavljača i zavisne troškove nabavke.

Troškovi nabavke materijala obuhvataju nabavnu cijenu, uvozne dažbine i druge poreze (osim onih koje preduzeće može naknadno da povrati od poreskih vlasti kao što je PDV koji se može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci materijala. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Procjenu neto prodajne vrijednosti materijala vrši posebna komisija koju obrazuje Izvršni direktor.
Obračun izlaza zaliha materijala vrši se po metodi prosječne ponderisane cijene.

Utvrdjivanje prosječne ponderisane cijene vrši se posle svakog novog ulaza materijala.

j) Zalihe robe

Zalihe robe mjere se po nabavnoj vrijednosti ili po neto prodajnoj vrijednosti, ako je niža.

Nabavna vrijednost uključuje vrijednost po fakturi dobavljača, uvozne dažbine i druge poreze (osim onih koje preduzeće može naknadno da povrati od poreskih vlasti kao što je PDV koji se može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci materijala. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Neto prodajna vrijednost predstavlja procijenjenu prodajnu vrijednost umanjenu za procijenjene troškove prodaje.

Procjenu neto prodajne vrijednosti robe vrši posebna komisija koju obrazuje Izvršni direktor.
Utvrdjivanje neto prodajne vrijednosti vrši se za svaku stavku zaliha robe posebno.

Obračun izlaza zaliha robe vrši se po metodi prosječne ponderisane cijene.

k) Kratkoročna potraživanja i plasmani

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja od kupaca po osnovu prodaje robe i usluga.
Kratkoročni plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrijednosti i ostale kratkoročne plasmane sa rokom dospjeća, odnosno prodaje do godinu dana od dana bilansa.

Kratkoročna potraživanja od kupaca mjere se po vrijednosti iz originalne fakture.

Indirektni otpis, odnosno ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca na teret rashoda perioda preko računa ispravke vrijednosti vrši se kod potraživanja od kupaca kod kojih je od roka za naplatu prošlo najmanje 12 mjeseci.

Odluku o indirektnom otpisu, odnosno ispravci vrijednosti potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrijednosti, na predlog Komisije za popis, donosi Odbor direktora Društva.
Direktni otpis potraživanja od kupaca na teret rashoda perioda vrši ukoliko je nenaplativost izvjesna i dokumentovana - Društvo nije uspjelo sudskim putem da izvrši njihovu naplatu i potraživanje je prethodno bilo uključeno u prihode Društva.

Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca na predlog Komisije za popis donosi Odbor direktora Društva.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

l) Obaveze

Obavezama se smatraju dugoročne obaveze, kratkoročne finansijske obaveze, kratkoročne obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze.

Kratkoročnim obavezama smatraju se obaveze koje dospijevaju u roku od godinu dana od dana sastavljanja finansijskih izvještaja.

Obaveza je svaka obaveza koja predstavlja ugovorenu obavezu:

- a) predaje gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom preduzeću, ili
- b) razmjene finansijskih instrumenata sa drugim preduzećem pod potencijalno nepovoljnim uslovima.

Dugoročnim obavezama smatraju se obaveze koje dospijevaju za plaćanje u periodu dužem od godine dana od dana sastavljanja finansijskih izvještaja.

Dio dugoročnih obaveza koji dospijeva za plaćanje u periodu kraćem od godinu dana od dana sastavljanja finansijskih izvještaja iskazuju se kao kratkoročne obaveze.

Prilikom početnog priznavanja Društvo mjeri finansijsku obavezu po njenoj nabavnoj vrijednosti koja predstavlja poštenu vrijednost nadoknade koja je primljena za nju. Transakcioni troškovi se uključuju u početno mjerjenje svih finansijskih obaveza.

Nakon početnog priznavanja Društvo mjeri sve finansijske obaveze po amortizovanoj vrijednosti, osim obaveze koje se drže radi trgovanja i derivata koji predstavljaju obaveze koje mjeri po poštenoj vrijednosti.

Obaveze u stranoj valuti, kao i obaveze sa valutnom klauzulom procjenjuju se na dan sastavljanja finansijskih izvještaja po srednjem kursu strane valute na dan sastavljanja finansijskih izvještaja. Razlike koje se tom prilikom obračunaju obuhvataju se kao rashodi perioda.

Smanjenje obaveza po osnovu zakona, vanparničnog poravnajanja i sl. vrši se direktnim otpisivanjem.

m) Dugoročna rezervisanja

Dugoročno rezervisanje priznaje se kada:

- Društvo ima obavezu (pravnu ili stvarnu) koja je nastala kao rezultat prošlog događaja,
- je vjerovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomski koristi biti potreban za izmirenje obaveza, i
- iznos obaveza može pouzdano da se procijeni.

Ukoliko nijesu ispunjeni ovi uslovi rezervisanje se ne priznaje.

Dugoročna rezervisanja obuhvataju rezervisanja za troškove u garantnom roku, rezervisanja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, rezervisanja za zadržane kaucije i depozite, rezervisanja za troškove restrukturiranja preduzeća, rezervisanja za penzije i ostala dugoročna rezervisanja za pokriće obaveza (pravnih ili stavnih), nastalih kao rezultat prošlih događaja, za koje je vjerovatno da će izazvati odliv resursa koji sadrži ekonomski koristi, radi njihovog izmirenja i koji se mogu pouzdano procijeniti (npr. sporovi u toku), kao i rezervisanje za izdate garancije i druga jemstva.

Dugoročna rezervisanja za troškove i rizike prate se po vrstama, a njihovo smanjenje, odnosno ukidanje vrši se u korist prihoda.

Rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Mjerenje rezervisanja vrši se u iznosu koji je priznat kao rezervisanje i on predstavlja najbolju procjenu izdatka koji je potreban za izmirenje sadašnje obaveze na dan bilansa stanja.

Rezervisanja se ispituju na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procjenu. Ako više nije vjerovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomski koristi biti potreban za izmirenje obaveze, rezervisanje se ukida.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

m) Dugoročna rezervisanja (nastavak)

Tamo gdje je učinak vremenske vrijednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrijednost izdataka za koje se očekuje da će biti potreban za izmirenje obaveze. Zbog vremenske vrijednosti novca, rezervisanja u vezi sa odlivima koji nastaju odmah posle dana bilansa stanja štetnija su od onih gdje odlivi gotovine u istom iznosu nastaju kasnije. Rezervisanja se, dakle, diskontuju, tamo gdje je učinak značajan.

Diskontna stopa je stopa prije oporezivanja koja odražava tekuće tržišne procjene vremenske vrijednosti novca i rizika specifičnih za obavezu. Diskontna stopa ne odražava rizike za koje su procjene budućih tokova gotovine korigovane.

n) Prihodi i rashodi

Prihodi obuhvataju prihode od uobičajenih aktivnosti Društva i dobitke. Prihodi od uobičajenih aktivnosti Društva su prihodi od prodaje robe, proizvoda i usluga, prihodi od aktiviranja učinaka, prihodi od subvencija, dotacija, regresa, kompenzacije i povraćaja dažbina po osnovu prodaje robe, proizvoda i usluga, prihodi od doprinosa i članarina i drugi prihodi koji su obračunati u knjigovodstvenoj ispravi, nezavisno od vremena naplate.

Dobici predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju prihoda i mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobici predstavljaju povećanja ekonomskih koristi i kao takvi po prirodi nijesu različiti od prihoda.

Dobici uključuju dobitke proistekle iz prodaje dugoročnih sredstava, nerealizovane dobitke (na pr. one što proističu iz revalorizacije vrijednosnih papira). Dobici se prikazuju na neto osnovi, nakon umanjenja za odgovarajuće rashode.

Različite vrste sredstava mogu da budu primljene ili uvećane preko prihoda, primjeri uključuju gotovinu, potraživanja i robu i usluge koje su primljene u zamjenu za isporučene proizvode i usluge. Prihodi mogu nastati iz izmirenja obaveza. Na primjer, Društvo može da isporuči robu i pruži usluge radi izmirenja obaveza po osnovu otplate preostalog duga.

Rashodi obuhvataju troškove koji proističu iz uobičajenih aktivnosti Društva i gubitke. Troškovi koji proističu iz uobičajenih aktivnosti Društva uključuju rashode direktnog materijala i robe i druge poslovne rashode (troškovi ostalog materijala, proizvodne usluge, rezervisanja, amortizacija, nematerijalni troškovi, porez i doprinosi pravnog lica nezavisni od rezultata, bruto zarade i ostali lični rashodi), nezavisno od momenta plaćanja.

Gubici predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definicije rashoda i mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici predstavljaju smanjenja ekonomskih koristi i kao takvi nijesu po svojoj prirodi drugaćiji od drugih rashoda.

Gubici uključuju, na primjer, one koji su posledica katastrofa, kao što su požar i poplava, ali i one koji su proizašli iz prodaje dugoročnih sredstava. Definicija rashoda, takođe, uključuje nerealizovane gubitke, na primjer, one proizašle iz efekata porasta kurseva strane valute u vezi sa zaduživanjem Društva u toj valuti. Kada se gubici priznaju u bilansu uspjeha, prikazuju se posebno, zbog toga što je saznanje o njima korisno za donošenje ekonomskih odluka. Gubici se obično prikazuju na neto osnovi, nakon umanjenja za odgovarajuće prihode.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

o) Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja

Kamata i ostali troškovi pozajmljivanja u skladu sa MRS 23 Troškovi pozajmljivanja, priznaju se kao rashod perioda u kome su nastali, osim u mjeri u kojoj su kapitalizovani. Kamata i ostali troškovi pozajmljivanja direktno pripisani sticanju, izgradnji ili izradi sredstva koje se kvalificuje (sredstvo kojim je potreban značajan vremenski period da bi bilo spremno za upotrebu), kapitalizuju se kao dio nabavne vrijednosti ili cijene koštanja tog sredstva.

Kapitalizacija kamate i drugih troškova pozajmljivanja vrši se u skladu sa MRS 23 Troškovi pozajmljivanja. Samo troškovi pozajmljivanja koji su nastali u periodu od početka ulaganja u sredstvo koje se kvalificuje do završetka svih aktivnosti potrebnih za njegovu upotrebu ili prodaju, mogu da se uključe u nabavnu vrijednost tog sredstva. Troškovi pozajmljivanja nastali prije i posle perioda kapitalizacije priznaju se kao rashod perioda u kome su nastali.

p) Događaji nakon datuma Bilansa stanja

Društvo vrši objelodanjivanje i prilagodavanje godišnjeg finansijskog izvještaja događajima koji nastaju u periodu od datuma Bilansa stanja do datuma odobravanja objelodanjenog finansijskog izvještaja. Događaji se odnose na:

- pravosnažna sudska rješenja prema potraživanjima i obavezama;
- greške otkrivene kod priznatih iznosa u finansijskim izvještajima i sl.

Objelodanjivanje se vrši u finansijskim izvještajima koji se usvajaju na Odboru direktora, a u skladu sa Statutom Društva.

r) Naknadno ustanovljene greške

Ispravka naknadno ustanovljenih materijalno značajnih grešaka vrši se preko računa neraspoređene dobiti iz ranijih godina, odnosno nepokrivenog gubitka ranijih godina, na način utvrđen MRS 8 "Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške".

Materijalno značajnom greškom smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim gršekama veća od 2% ukupnih prihoda.

Naknadno ustanovljene greške koje nijesu materijalno značajne ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kome su identifikovane.

s) Funkcionalna valuta i valuta prikazivanja

Funkcionalna valuta i valuta prikazivanja preduzeća u skladu sa MRS 21 Efekti promjena deviznih kurseva je EUR.

„Crnogorski operator tržišta električne energije“
Napomene uz finansijske iskaze

4. PRIHODI OD PRODAJE

Struktura prihoda od prodaje usluga:	(Iznosi u EUR)	
	2015.	2014.
Prihodi od naknada po osnovu organizovanja i upravljanja tržištem električne energije	508.027	508.546
Prihodi od naknada po osnovu isporučene energije za konzum (uvoz)	61.420	46.452
<i>Ukupno za godinu završenu 31.12.</i>	<i>569.447</i>	<i>554.998</i>

Prihodi od nakanada po osnovu organizovanja i upravljanja tržištem električne energije iskazani u 2015. godini u iznosu od 508.027 EUR nastali su shodno ugovorima sklopljenim sa "Elektroprivreda Crne Gore" AD, Nikšić (FC Snadbijevanje), "Elektroprivreda Crne Gore" AD, Nikšić (Direkcija za upravljanje energijom) i "Montenegrobonus" DOO, Cetinje. Isti su obračunavani u skladu sa odlukama Agencije i cjenovnikom navedenim u Napomeni I. uz finansijske iskaze "Pravila poslovanja, utvrđivanje naknada i cjenovnik"

5. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

Struktura poslovnih prihoda:	(Iznosi u EUR)	
	2015.	2014.
Prihodi od dotacija	42.559	44.132
Ostali prihodi	12	-
Prihodi od refundacija državnih organa po osnovu bolevanja	-	4.144
<i>Ukupno za godinu završenu 31.12.</i>	<i>42.571</i>	<i>48.276</i>

Prihodi od dotacija koji u 2015. godini iznose 42.559 EUR se odnose na prenos dijela odloženih prihoda u visini amortizacije softverske aplikacije koju je Društvu donirala kompanija „Korona“ iz Ljubljane, shodno Ugovoru iz 2012. godine.

6. TROŠKOVI MATERIJALA I ENERGIJE

Struktura troškova materijala:	(Iznosi u EUR)	
	2015.	2014.
Troškovi materijala (kancelarijski, higijena i ostalo)	2.805	2.847
Troškovi električne energije i vode	2.380	2.861
<i>Ukupno za godinu završenu 31.12.</i>	<i>5.185</i>	<i>5.708</i>

„Crnogorski operator tržišta električne energije“
Napomene uz finansijske iskaze

7. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

Struktura troškova zarada, naknada zarada i ostalih rashoda:	(Iznosi u EUR)	
	2015.	2014.
Troškovi bruto zarada i naknada zarada	268.177	245.754
Troškovi doprinosa na zarade i prikeza porezu na teret poslodavca	34.280	31.134
Troškovi bruto naknada članovima odbora direktora	16.544	14.522
Troškovi bruto naknada po ugovoru o djelu	2.819	2.316
Ostali lični rashodi i naknade	40.852	19.675
Troškovi bruto naknada po osnovu dopunskog rada	-	1.188
Ukupno za godinu završenu 31.12.	362.672	314.589

Ostali lični rashodi i naknade koji u 2015. godini iznose 40.852 EUR odnose se na troškove po osnovu isplate otpremnina 14.844 €, bruto naknada zaposlenima za zimnicu u iznosu od 8.694 EUR, bruto naknada za prevoz zaposlehih 5.474 EUR, naknada troškova na službenom putu 2.598 EUR, troškova dnevница 2.285 EUR, kao i ostale naknade zaposlenima u iznosu od 6.957. Društvo je na dan 31.12.2015. godine imalo 16 zaposlenih lica.

8. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

Ukupni troškovi amortizacije za 2015. godinu u iznosu od 47.070 EUR (2014. godine iznose 45.901 EUR) sadrže amortizaciju obračunatu primjenom proporcionalnog metoda obračuna.

9. OSTALI POSLOVNI RASHODI

Struktura ostalih poslovnih rashoda:	(Iznosi u EUR)	
	2015.	2014.
Troškovi zakupnine	31.912	23.192
Troškovi usluga održavanja	22.509	27.000
Troškovi neproizvodnih usluga	14.699	18.915
Troškovi transportnih usluga	9.047	10.400
Troškovi platnog prometa	3.961	2.865
Troškovi reprezentacije	1.681	2.345
Troškovi reklame i propagande	1.114	1.015
Troškovi usluga obezbjeđenja	-	578
Ukupno za godinu završenu 31.12.	84.923	86.310

Troškovi zakupnine koji u 2015. godini iznose 31.912 EUR odnose se na troškove zakupa opremljenog poslovног kancelarijskog prostora za period januar-decembar 2015. godine shodno Ugovoru o zakupu poslovнog prostora potpisanim dana 06.05.2014. godine sa "Novi Volvox" DOO, Podgorica pod brojem 160/1.

Troškovi usluga održavanja se najvećim dijelom odnose na troškove preventivnog i intervencijskog održavanja softverske aplikacije u iznosu od 22.000 EUR, shodno osnovnom Ugovoru o servisnom održavanju programske opreme od 12.12.2012. godine, potpisanim sa dd Korona Ljubljana i Aneksa 2 osnovnog ugovora o servisnom održavanju programske opreme COTEE za 2014. godinu broj 1073 od 26.12.2014. godine.

*„Crnogorski operator tržišta električne energije“
Napomene uz finansijske iskaze*

9. OSTALI POSLOVNI RASHODI (Nastavak)

Troškovi neproizvodnih usluga koji u 2015. godini iznose 14.699 EUR, najvećim dijelom se odnose na troškove licence izdate od strane Regulatorne agencije za energetiku u iznosu od 3.331 EUR, troškove seminara, kongresa, edukacije i specijalističkih kurseva u iznosu od 2.422 EUR, troškove savjetovanja i drugih intelektualnih usluga pravnih lica u iznosu od 2.000 EUR, troškove usluga revizije u iznosu od 1.313 EUR i preostali iznos od 5.633 EUR se odnosi na troškove ostalih neproizvodnih usluga.

Troškovi transportnih usluga koji u 2015. godini iznose 9.047 EUR odnose se najvećim dijelom na troškove integris usluga u iznosu od 4.573 EUR, troškove fiksne telefonije u iznosu 1.958 EUR, troškove avio prevoza u iznosu od 1.616 EUR, troškove poštanskih usluga u iznosu 715 EUR i preostali iznos od 185 EUR na troškove ostalih transportnih usluga.

10. OSTALI PRIHODI

Struktura ostalih prihoda:	(Iznosi u EUR)	
	2015.	2014.
Prihodi po osnovu finansijskog poravnjanja utvrđenih količinskih odstupanja	2.794.418	3.079.021
Prihodi po osnovu preuzete električne energije povlašćenih proizvođača	1.018.512	122.300
Prihodi iz prethodnog izvještajnog perioda	567	313.355
Prihodi od smanjenja obaveza	817	3.869
<i>Ukupno za godinu završenu 31.12.</i>	<i>3.814.314</i>	<i>3.518.545</i>

Prihodi po osnovu finansijskog poravnjanja utvrđenih količinskih odstupanja se odnose na primjenu balansnog mehanizma i vršenju obračuna finansijskog poravnjanja utvrđenih količinskih odstupanja predaje/prijema električne energije od voznih redova. Po ovom osnovu Društvo izdaje račune balansno odgovornim subjektima u skladu sa Tržišnim pravila, Pravilnikom o načinu obračuna odstupanja predaje i prijema električne energije od voznih redova, Aneksom Sporazuma o poravnjanju i preraspodjeli viška sredstava nastalog po osnovu primjene balansnog mehanizma za 2014. godinu broj 1057 od 23.12.2014. godine, ugovorima o balansnoj odgovornosti i finansijskom poravnjanju balansnog obračuna i drugi relevantnim propisima. Društvo od strane nosioca balansne odgovornosti dobija bankarske garancije plative na prvi poziv.

Prihodi po osnovu preuzete električne energije povlašćenih proizvođača se odnose na vršenje obračuna procentualnog udjela kupovine električne energije snadbjevača od povlašćenih proizvođača, u skladu sa relevantnim propisima. Po osnovu vršenja obračuna procentualnog udjela kupovine i otkupa električne energije od povlašćenih proizvođača, priliv i odliv novčanih sredstava za određeni obračunski period se obavlja u identičnom iznosu.

Fakture koje su izdate po osnovu finansijskog poravnjanja utvrđenih količinskih odstupanja i po osnovu preuzete električne energije povlašćenih proizvođača sadrže PDV obračunat po stopi od 19%,

Prihodi iz prethodnog izvještajnog perioda u iznosu od 567 EUR i prihodi od smanjenja obaveza u iznosu od 817 EUR se odnose na umanjenje poreza na dobit za prethodne godine shodno zakonskim odredbama i dobijenim rješenjima Poreske uprave. Navedena umanjenja poreza na dobit su mogla biti knjižena i direktnim umanjenjem početnog stanja neraspoređene dobiti.

11. OSTALI RASHODI

Struktura ostalih rashoda:	(Iznosi u EUR)	
	2015.	2014.
Povraćaj po osnovu balansnog mehanizma i ostvarenih odstupanja	1.591.001	2.149.163
Rashodi po osnovu regulacija balansnog sistema	877.881	937.787
Rashodi iz prethodnih izvještajnih perioda	-	321.066
Otkup električne energije od povlašćenih proizvođača	1.018.512	122.300
Gubitak od rashodovanja opreme	-	31
Ukupno za godinu završenu 31.12.	3.487.394	3.530.347

Rashodi po osnovu povraćaja po osnovu balansnog mehanizma i ostvarenih odstupanja i po osnovu regulacija se odnose na primjenu balansnog mehanizma i vršenju obračuna finansijskog poravnjanja utvrđenih količinskih odstupanja predaje/prijema električne energije od voznih redova u skladu sa relevantnim propisima i ugovorima navedenim u Napomeni 10. uz finansijske iskaze.

Rashodi po osnovu otkupa električne energije od povlašćenih proizvođača se odnose na otkup električne energije u skladu sa odredbama Zakona o energetici, Tržišnim pravilima i ugovorima o otkupu električne energije iz malih hidroelektrana.

12. STALNA IMOVINA

Promjene na stalnoj imovini tokom 2015. godine:

Iznosi u EUR	Nematerijalna imovina	Oprema	Ukupno
<i>Nabavna vrijednost</i>			
Stanje na početku 2015. godine	203.214	31.163	234.377
Nabavke u toku 2015. godine	-	7.307	7.307
<i>Stanje na dan 31.12.2015. godine</i>	<i>203.214</i>	<i>38.470</i>	<i>241.684</i>
<i>Ispravka vrijednosti</i>			
Stanje na početku 2015. godine	111.300	11.424	122.724
Amortizacija za tekuću godinu	40.643	6.427	47.070
Rashod	-	-	-
<i>Stanje na dan 31.12.2015. godine</i>	<i>151.943</i>	<i>17.851</i>	<i>169.794</i>
<i>Sadašnja vrijednost 31.12.2015.</i>	<i>51.271</i>	<i>20.619</i>	<i>71.890</i>
<i>Sadašnja vrijednost 31.12.2014.</i>	<i>91.914</i>	<i>19.739</i>	<i>111.653</i>

Redovan godišnji popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2015. godine izvršen je na osnovu Odluke Zamjenika izvršnog direktora Društva o godišnjem popisu i imenovanju Komisije za popis imovine i obaveza broj 1316 od 09.12.2015. godine. Komisija je izdala Izvještaj o izvršenom popisu broj 78 od 28.01.2016. godine. Nije konstatovano postojanje bilo kakvih razlika između popisanog stanja sa knjigovodstvenim stanjem. Izvještaj o popisu nije usvojen od strane Odbora direktora Društva.

„Crnogorski operator tržišta električne energije“
Napomene uz finansijske izkaze

13. POTRAŽIVANJA

Struktura potraživanja:	(Iznosi u EUR)	
	2015.	2014.
Potraživanja od kupaca	616.174	205.670
Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca (KAP)	(94.199)	(94.199)
Potraživanja za kamatu	72	7
<i>Ukupno na dan 31.12.</i>	<i>522.047</i>	<i>111.478</i>

Potraživanja od kupaca, koja su sa stanjem na dan 31.12.2015. godine iskazana u iznosu od 616.174 EUR, odnose se na potraživanja od: Montenegrobonus DOO, Cetinje u iznosu od 518.824 EUR, Kombinat aluminijuma AD, Podgorica-u stečaju u iznosu od 94.199 EUR, Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD, Podgorica u iznosu od 2.007 EUR i preostali iznos od 1.144 EUR na ino-potraživanja. Iskazana potraživanja od Montenegrobonus DOO, Cetinje su usaglašena i potvrđena na dan 31.12.2015. godine.

Ispravka vrijednosti potraživanja u iznosu od 94.199 EUR se odnosi na indirektni otpis potraživanja od Kombinata aluminijuma AD, Podgorica-u stečaju, izvršen u 2013. godini.

14. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

Struktura gotovinskih ekvivalenta i gotovine:	(Iznosi u EUR)	
	2015.	2014.
Novčana sredstva na tekućim žiro računima	650.229	382.772
Novčana sredstva na namjenskom računu za stambeni fond	17.741	1.249
Novčana sredstva na deviznom računu	4.798	22.009
Blagajna	781	81
<i>Ukupno na dan 31.12.</i>	<i>673.549</i>	<i>406.111</i>

Društvo je svoje finansijsko poslovanje u 2015. godini obavljalo posredstvom Prve banke AD, Podgorica i Societe Generale Montenegro AD, Podgorica. U toku 2015. godine, Društvo je na osnovu člana 33. Granskog kolektivnog ugovora za energetiku, proizvodnju, preradu i promet uglja, naftnih derivatika i gasa ("Sl. list CG", br. 45/12) i drugih pratećih akata izvršilo prenos novčanih sredstava u ukupnom iznosu od 16.492 EUR na poseban namjenski račun za rješavanje stambenih potreba zaposlenih, na mjesecnom nivou u visini od 5,5% ukupne isplaćene bruto zarade zaposlenih u obračunskom mjesecu.

15. POREZ NA DODATU VRIJEDNOST I AVR

Struktura poreza na dodatu vrijednost i AVR:	(Iznosi u EUR)	
	2015.	2014.
Aktivna vremenska razgraničenja	672.693	388.579
Aktivna vremenska razgraničenja po osnovu zakupa i licenci	429	971
PDV kredit	-	10.331
<i>Ukupno na dan 31.12.</i>	<i>673.122</i>	<i>399.881</i>

„Crnogorski operator tržišta električne energije“
Napomene uz finansijske iskaze

15. POREZ NA DODATU VRIJEDNOST I AVR (Nastavak)

Aktivna vremenska razgraničenja, koja su sa stanjem na dan 31.12.2015. godine iskazana u iznosu od 672.693 EUR, odnose se na fakture izdate u 2016. godini za periode koji se odnose na 2015. godinu, i to:

- fakture izdate po osnovu finansijskog poravnjaja balansnog obračuna u iznosu od 456.364,57 EUR, kako slijedi: Elektroprivredi Crne Gore AD, Nikšić-Direkcija za upravljanje energijom u iznosu od 11.955,15 EUR (1.069,90 EUR za septembar 2015. godine, 2.700,10 EUR za novembar 2015. godine i 8.185,15 EUR za decembar 2015. godine), Crnogorskom elektroprenosnom sistemu AD, Podgorica u iznosu od 275.413,52 EUR (41.859,77 EUR za oktobar 2015. godine, 152.793,56 EUR za novembar 2015. godine i 80.760,19 EUR za decembar 2015. godine) i Montenegrobonus DOO, Cetinje u iznosu od 168.995,90 EUR (96.379,10 EUR za novembar 2015. godine i 72.616,80 EUR za decembar 2015. godine);
- fakture izdate po osnovu Ugovora o kupoprodaji proporcionalnog udjela električne energije proizvedene od povlašćenih proizvodača za mjesec decembar 2015. godine u ukupnom iznosu od 158.513,51 EUR, kako slijedi: Elektroprivreda Crne Gore AD, Nikšić-FC Snabdijevanja u iznosu od 121.574,85 EUR i Montenegrobonus DOO, Cetinje u iznosu od 36.938,66 EUR;
- fakture izdate po osnovu obračuna naknada, shodno cjenovniku, u najvećem dijelu za mjesec decembar 2015. godine u ukupnom iznosu od 57.814,62 EUR, kako slijedi: Elektroprivreda Crne Gore AD, Nikšić-OC Upravljanje energijom u iznosu od 8.373,06 EUR, Elektroprivreda Crne Gore AD, Nikšić-FC Snabdijevanje u iznosu od 27.647,41 EUR, Montenegrobonus DOO, Cetinje u iznosu od 7.200,61 EUR i preostali iznos na više kupaca po osnovu isporučene energije za konzum u iznosu od 14.593,54 EUR.

16. KAPITAL

Struktura kapitala:	(Iznosi u EUR)	
	2015.	2014.
Osnovni kapital	10.000	10.000
Neraspoređena dobit prethodnih godina	313.495	187.815
Neraspoređena dobit tekuće godine	399.772	125.680
Ukupno na dan 31.12.	723.267	323.495

Osnovni kapital u iznosu od 10.000 EUR predstavlja osnivački ulog Osnivača (Vlada Crne Gore), shodno Odluci o osnivanju Društva broj 03-10685 od 16.12.2010. godine.

17. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

Struktura obaveza iz poslovanja:	(Iznosi u EUR)	
	2015.	2014.
Obaveze prema dobavljačima	777.676	224.582
Ukupno na dan 31.12.	777.676	224.582

*„Crnogorski operator tržišta električne energije“
Napomene uz finansijske iskaze*

17. OBAVEZE IZ POSLOVANJA (Nastavak)

Obaveze prema dobavljačima, koje su stanjem na dan 31.12.2015. godine iskazane u ukupnom iznosu od 777.676 EUR, odnose se na obaveze po osnovu balansnog mehanizma prema Crnogorskom elektroprenosnom sistemu AD, Podgorica u iznosu od 543.052 EUR i Montenegrobonusu DOO, Cetinje u iznosu od 22.020 EUR, obaveze prema povlašćenim proizvođačima električne energije za mjesec novembar 2015. godine, kako slijedi: Hidroenergija Montenegro DOO, Berane u iznosu od 169.665 EUR, Synergy DOO, Podgorica u iznosu od 25.046 EUR, Igma Energy DOO, Andrijevica u iznosu od 16.589 EUR i preostali iznos od 1.304 EUR na obaveze za redovno poslovanje prema drugim dobavljačima. Sve obaveze prema dobavljačima su usaglašene na dan 31.12.2015. godine, izuzev obeveze prema Crnogorskom elektroprenosnom sistemu AD, Podgorica gdje je ovaj dobavljač u maju 2015. godine dostavio knjižno odobrenje za umanjenje obaveza evidentiranih u maju 2014. godine u iznosu od 23.800 EUR, koje nije prihvaćeno od strane Društva.

Društvo u 2015. godini nije vršilo rezervisanja u skladu sa MRS 19 "Beneficije zaposlenima", zbog toga što smatra da navedena rezervisanja ne bi predstavljala materijalno značajne iznose, uzimajući u obzir iznose naknada (otpremnine za odlazak u penziju i jubilarne nagrade) predviđene Opštim kolektivnim ugovorom. Kada usvoji sopstveni Kollektivni ugovor, ako se ukaže potreba, Društvo će izvršiti navedena rezervisanja.

18. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE I PVR

Struktura ostalih kratkoročnih obaveza i PVR:	(Iznosi u EUR)	
	2015.	2014.
Pasivna vremenska razgraničenja	333.299	340.700
Odloženi prihod	52.809	95.368
Obaveze za neto zarade	-	14.836
Obaveze za doprinose za lična primanja	-	8.210
Obaveze za poreze na lična primanja	-	2.931
Obaveze prema Odboru direktora	-	1.371
Ostale obaveze	-	1.344
<i>Ukupno na dan 31.12.</i>	<i>386.108</i>	<i>464.760</i>

Pasivna vremenska razgraničenja, koja su sa stanjem na dan 31.12.2015. godine iskazana u iznosu od 333.299 EUR, odnose se na fakture primljene u 2016. godini a koje se odnose na 2015. godinu, i to:

- fakture primljene po osnovu odstupanja za balansni mehanizam u iznosu od 171.987,80 EUR, kako slijedi: od Elektroprivrede Crne Gore AD, Nikšić-Direkcija za upravljanje energijom u iznosu od 147.429,30 EUR (30.377,10 EUR za oktobar 2015. godine, 47.806,70 EUR za novembar 2015. godine i 69.245,50 EUR za decembar 2015. godine) i od Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD, Podgorica u iznosu od 24.558,50 EUR (28,20 EUR za oktobar 2015. godine i 24.530,30 EUR za decembar 2015 godine),
- fakture primljene od strane povlašćenih proizvođača električne energije za mjesec decembar 2015. godine i to od: Hidroenergija Montenegro DOO, Berane u iznosu od 115.881,25 EUR, Synergy DOO, Podgorica u iznosu od 21.448,98 EUR i Igma energy DOO, Andrijevica u iznosu od 21.183,28 EUR;
- fakture primljene za mjesec decembar 2015. godine po osnovu zakupa poslovнog prostora u iznosu od 2.659,31 EUR, za fiksnu telefoniju u iznosu od 134,33 EUR i za mobilnu telefoniju u iznosu od 4,27 EUR.

„Crnogorski operator tržišta električne energije“
Napomene uz finansijske iskaze

19. JAVNE NABAVKE

Prema konačnom Planu javnih nabavki za budžetsku 2015. godinu broj 1060 od 08.10.2015.godine planirani iznos javnih nabavki u 2015. godini za nabavku roba, radova i usluga iznosio je ukupno 570.700 EUR. Navedenim planom bila je planirana kupovina poslovnog prostora procijenjene vrijednosti od 500.000 EUR, koja nije realizovana.

Prema Izvještaju o dodijeljenim javnim nabavkama u 2015. godini koji je dostavljen Upravi za javne nabavke (brojevi 184, 184/1 i 184/2 od 26.02.2016. godine-obrasci A do C), od ukupno planiranog iznosa, Društvo je realizovalo nabavke u iznosu od 27.004,24 EUR, i to kako slijedi:

Vrsta postupka	Broj postupaka	Ugovorena vrijednost nabavki
Šoping metoda	5	14.291,22
Neposredni sporazum	32	12.713,02
Ukupno u 2015. godini:	37	27.004,24

Prema Izvještaju o dodijeljenim javnim nabavkama (obrazac C), ugovorena vrijednost javnih nabavki neposrednom sporazumom u 2015. godini iznosila je 12.713,02 EUR, što čini 47,08% u odnosu na ukupni izvršeni godišnji budžet za javne nabavke sa PDV-om, koji je u 2015. godini iznosio 27.004,24 EUR.

20. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Tokom godine Društvo je, u sklopu redovnog poslovanja, obavljalo transakcije sa pravnim licima u kojima je država Crne Gore osnivač ili posjeduje udio u vlasništvu.

Ukupna kratkoročna primanja ključnog osoblja Društva sa porezima i doprinosima, u koje spadaju Izvršni direktor i članovi Odbora direktora, u 2015. godini iznosila su ukupno 49.506 EUR (24.844 EUR po osnovu obavljanja funkcije Izvršnog direktora, 16.323 EUR za članove Odbora direktora i 8.339 EUR za isplatu otpremninu Izvršnom direktoru zbog odlaska u penziju).

21. SUDSKI SPOROVI I POTENCIJALNE OBAVEZE

Prema podacima nadležne službe Društva, na dan 31.12.2015. godine, pred nadležnim sudovima u Crnoj Gori u toku je samo jedan sudske postupak protiv Društva koji je u 2014. godini pokrenuo tužilac EN + Group Limited protiv osam tuženih, pa između ostalog i protiv Društva, a vezano za osporavanje potraživanja stečajnih povjerilaca u postupku stečaja u Kombinatu aluminijuma AD, Podgorica. Prema izjavi Službe za IT, ekonomске i pravne poslove, Društvo po ovom osnovu ne može pretrpjeti gubitke jer je već u svojem knjigovodstvu u 2013. godini na teret troškova izvršilo ispravku vrijednosti cijelokupnog potraživanja od Kombinata aluminijuma AD, Podgorica u stečaju. Protiv Društva se ne vodi više nijedan sudske postupak na osnovu kojeg bi Društvo moglo pretrpjeti gubitke.

*„Crnogorski operator tržišta električne energije“
Napomene uz finansijske iskaze*

22. DOGĀDAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Regulatorna agencija za energetiku, saglasno svojim ovlašćenjima, je dana 08.04.2016. godine kod Društva izvršila kontrolu primjene tržišnih pravila u dijelu obračuna finansijskih poravnanja po osnovu primjene balansnog mehanizma, obračuna otkupa električne energije iz obnovljivih izvora, kao i kontrolu ostvarivanja prihoda i rashoda od obavljanja djelatnosti za koju Agencija utvrđuje naknade i po tom osnovu sačinila i izdala Izvještaj o kontroli Crnogorskog operatora tržišta električne energije DOO, Podgorica broj 16/1084-2 od 15.04.2016. godine. U pomenutom Izvještaju, između ostalog, je navedeno da je Društvo istaklo da se u 2015. godini prilikom primjene balansnog obračuna suočavalo sa praktičnim problemima vezano za postojanje razlika između dostavljenih voznih redova i stvarno ostvarenih vrijednosti, gdje su u određenim slučajevima nastajala prekomjerna negativna odstupanja u odnosu na prijavljene veličine, i da je Društvo ukazalo na određene nedostatke u Tržišnim pravilima vezano za balansni obračun kao i na odredene nedoumice i nedefinisanosti u propisima vezano za obračun obnovljivih izvora energije u dijelu uskladjenosti iznosa naknada koje snadbjevači po tom osnovu naplate od kupaca i iznosa naknada koje po istom osnovu Društvo naplati od snadbjevača. Takođe je u predmetnom Izvještaju navedeno da je Društvo u 2015. godini po osnovu ostalih prihoda i rashoda, koji se u najvećem dijelu odnose na obračun finansijskih poravnanja, iskazalo pozitivan rezultat u iznosu od 326.920 EUR i da je Društvo iskazalo obavezu za porez na dobit u 2015. godini u iznosu od 41.416 EUR. Dalje je istaknuto da se troškovi poreza na dobit, u skladu sa Pravilima o utvrđivanju naknade za rad operatora tržišta električne energije, ne priznaju u okviru regulatorno dozvoljenog prihoda, dok se profit od obavljanja djelatnosti utvrđuje u visini od 1% od utvrđenih troškova iz člana 8 ovih pravila.

U Službenom listu Crne Gore broj 005/16 od 20.01.2016. godine objavljen je novi Zakon o energetici, koji stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja. Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o energetici ("Sl. list CG", br. 28/10, 6/13 i 10/15). U prelaznim odredbama novog Zakona o energetici je predvideno da se propisi na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona donesu u roku od 12 mjeseci, od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Podgorica, 20.06.2016. godine

„Crnogorski operator tržišta električne energije“ DOO, Podgorica

U ime rukovodstva Društva,

Vojislav Srdanović, Zamjenik izvršnog direktora

Informacija o regulatornom okviru i finansijskim pokazateljima DOO "Crnogorski operator tržišta električne energije" - Podgorica

Odbor direktora Društva, utvrđujući Predlog izvještaja i finansijskih iskaza za 2015.godinu, zaključio je da Osnivač treba informisati o regulatornim okviru poslovanja Društva, imajući u vidu specifičnost obavljanja djelatnosti i način utvrđivanja regulatorno dozvoljenog prihoda.

DOO "Crnogorski operator tržišta električne energije" - Podgorica /u daljem tekstu: "COTEE"/ je energetski subjekt koji, u skladu sa Zakonom o energetici, Licencom i Tržišnim pravilima, obavlja djelatnost organizovanja i upravljanja tržištem električne energije u Crnoj Gori. Takođe, "COTEE" otkupljuje električnu energiju proizvedenu u objektima povlašćenih proizvođača i prodaje je snabdjevačima i kupcima samosnabdjevačima.

Djelatnost koju obavlja "COTEE" je apsolutno regulisana, što znači da Regulatorna agencija za energetiku odobrava regulatorno dozvoljeni prihod na osnovu priznatih troškova poslovanja. Naknada za rad "COTEE" (regulatorno dozvoljeni prihod) je, zaključno sa 2016. godinom, odobravana na osnovu Pravila o odobravanju naknade za rad operatora tržišta električne energije ("Službeni list CG" broj 24/12). Odbor Regulatorne agencije za energetiku je, na sjednici od 29. juna 2016. godine, u skladu sa Zakonom o energetici, utvrdio Metodologiju za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad operatora tržišta električne energije ("Službeni list CG", broj 41/16). Regulatorno dozvoljeni prihod i naknada za rad "COTEE" za 2017. godinu biće utvrđeni na osnovu Metodologije za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad operatora tržišta električne energije.

Regulatorno dozvoljeni prihod za "COTEE" se obezbjeđuje iz naknade koju plaćaju krajnji kupci, naknade koju plaćaju izvoznici električne energije iz Crne Gore i naknade za evidentiranje bilateralnih kupoprodajnih ugovora koji predstavljaju prodaju električne energije Crnoj Gori iz inostranstva, a plaćaju je učesnici na tržištu električne energije u Crnoj Gori - trgovci koji prodaju tu električnu energiju.

Potrebno je istaći da se do 31. 12. 2015. godine, regulatorna godina nije poklapala sa kalendarskom godinom. Regulatorna agencija za energetiku je „COTEE” - u za regulatorni period od 01. 08. 2014. godine do 31. 07. 2015. godine, odobrila regulatorno dozvoljeni prihod u iznosu od **575.568 €**, u kojem su sadržana i novčana sredstva u iznosu od **5.552 €**, koja predstavljaju odobreni profit od obavljanja djelatnosti "COTEE". Odbor Regulatorne agencije za energetiku je na sjednici održanoj 29. 06. 2015. godine donio Odluku o utvrđivanju privremene naknade za rad Crnogorskog operatora tržišta električne energije za period od 01. 08. 2015. godine do 31. 12. 2015. godine.

Specifična djelatnost koju obavlja "COTEE" uslovjava da se preko bankovnih računa Društva odvija promet novčanih sredstava koja ne pripadaju "COTEE"-u. Konkretno, to se odnosi na novčana sredstva koja potiču iz aktivnosti otkupa električne energije proizvedene u objektima povlašćenih proizvođača i prodaje te električne energije snabdjevačima i kupcima samosnabdjevačima i na novčana sredstva koja potiču iz primjene balansnog mehanizma, koji predstavlja skup pravila i procedura koje uspostavlja operator tržišta u cilju omogućavanja operatoru prenosnog sistema da balansira prenosni sistem u realnom vremenu i naplati troškove balansiranja. Balansiranje prenosnog sistema (*električne energije*) podrazumijeva nabavku električne energije od strane Operatora prenosnog sistema kako bi u realnom vremenu proizvodnja i nabavka (kupovina) električne energije bila jednaka potrošnji i isporuci (prodaji) električne energije.

Finansijski iskazi za 2015. godinu "COTEE"-a, urađeni na osnovu međunarodnih računovodstvenih standarda, pokazuju da ukupna dobit društva za 2015. godinu, iznosi **399.772 €**. Iz prethodno obrazloženih razloga, novčana sredstva iskazana kao dobit "COTEE"-a za 2015. godinu ne pripadaju u potpunosti "COTEE"-u.

Dio novčanih sredstava u iznosu od **325.536 €** su novčana sredstva nastala iz finansijskog poravnanja proisteklog iz balansnog mehanizma i "COTEE" je Odlukom Odbora Regulatorne agencije za energetiku, sa sjednice od 12. 07. 2016. godine, obavezan da ta sredstva prenese na račun operatora prenosnog sistema - Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD Podgorica.

Preostala novčana sredstva u iznosu od **74.236 €** su nastala ili mogu nastati kao posledica:

1. ušteda na troškovima koji se mogu kontrolisati,
  2. ušteda na troškovima koji se ne mogu kontrolisati,
  3. većeg priliva novčanih sredstava od planiranih prilikom odobravanja naknade za rad "COTEE"-u
- i u njima su sadržana i novčana sredstva u iznosu od **5.552 €**, koja predstavljaju odobreni profit od obavljanja djelatnosti za 2015. godinu.

Novčana sredstva koja su nastala kao posledica iz tačaka 2 i 3 prethodnog pasusa, Regulatorna agencija za energetiku, pri odobravanju regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad "COTEE"-a za 2017. godinu, tretira kao dio tog prihoda tj. umanjuje odobreni regulatorno dozvoljeni prihod za taj iznos (vrši se tkz. korekcija u korist kupaca).

Naovčana sredstva koja su nastala kao posljedica iz tačke 1, Regulatorna agencija za energetiku ostavlja COTEE-u, međutim, prilikom odobravanja regulatorno dozvoljenog prihoda za narednu godinu, ista uzima u obzir na način što umanjuje regulatorno dozvoljeni prihod za "COTEE". Na taj način se iz godine u godinu stalno umanjuje odobreni regulatorno dozvoljeni prihod za iznos ušteda na troškovima koji se mogu kontrolisati, jer su realizovani troškovi u jednoj godini osnov za priznavanje troškova u narednoj godini.

Regulatorna agencija za energetiku će analizu zahtjeva "COTEE"-a za odobravanje regulatorno dozvoljenog prihoda za 2017. godinu vršiti tokom septembra i oktobra mjeseca 2016. godine i u ovom trenutku nemamo egzaktan podatak o iznosu novčanih sredstava koja će se tretirati kao korekcije.

Shodno prethodno obrazloženom, proizilazi da se u ovom trenutku jedino sa sigurnošću može reći da je egzaktan podatak za dobit za 2015. godinu - **5.552 €**, a što predstavlja odobreni profit od obavljanja djelatnosti DOO "COTEE" za 2015. godinu.

Bitne karakteristike poslovanja uopšte, pa samim tim i finansijskog poslovanja "COTEE"-a su: neveliki godišnji regulatorno dozvoljeni prihod, iznosi finansijskih transakcija koje se obavljaju posredstvom "COTEE"-a (otkop - kupoprodaja električne energije proizvedene u objektima povlašćenih proizvođača i finansijsko poravnanje proisteklo iz primjene balansnog mehanizma); neuravnoteženost mjesecnih prihoda sa rashodima (regulatorno dozvoljeni prihod na nivou mjeseca je uglavnom dvanaesti dio dozvoljenog godišnjeg prihoda, a troškovi nisu i ne mogu biti realizovani u tom odnosu); moguća nedovoljna likvidnost (svako kašnjenje u ispunjavanju finansijskih obaveza učesnika na tržištu električne energije prema "COTEE"-u ozbiljno bi ugrozilo elementarno poslovanje iz okvira utvrđenih nadležnosti i njegovo funkcionisanje, posebno imajući u vidu prethodno iskazano i činjenicu da, osim odobrenog profita u iznosu od 1% priznatih

troškova poslovanja i osnivačkog kapitala od 10.000 €, "COTEE" ne raspolaže ni sa kakvim novčanim sredstvima koja bi mogao koristiti u takvim okolnostima). Pored navedenog, potrebno je napomenuti da "COTEE" još uvijek nije u potpunosti kadrovski zaokružen, uz izuzetnu potrebu obezbjeđivanja prostora za rad, kao i potrebu kontinuiranog tehničko-tehnološkog razvoja i ne može uticati ili dominantno uticati na visinu regulatorno dozvoljenog prihoda, a u vrijeme svog osnivanja nije raspolagao nikakvim osnovnim sredstvima neophodnim za rad i uspješno obavljanje licencirane djelatnosti.

Iako je "COTEE" u svom dosadašnjem radu uredno izmirivao svoje obaveze prema učesnicima na tržištu električne energije i realizovao obaveze koje proističu iz propisa, zbog prethodno iskazanog, može se dovesti u pitanje mogućnost ispunjavanja obaveza u narednom periodu.